

AVE MARIA

SEPTEMBER 1944

LETNIK 36

AVE MARIA

36. LETNIK

SEPTEMBER, 1944

Kaj je kje na straneh te številke:

Za Mali Šmaren — P. Miršek	str. 1
Preslavno znamenje — F. J.	3
Nikodem — Ivan Pregelj	6
Slomšek — Častilec Marijin — J. C.	8
Very Rev. Matija Šavs — P. John Ferlin	12
Naše strašanske matere—iz spominov starega župnika	14
Pošastna priprava na smrt — P. A. B.	16
Zakoni z drugoverci — A. Odar	18
Tonče s Sloma — celoletna povest—P. B. Ambrožič....	23
Križem kraljestva križa — P. B. A.	20
Iz pisem misijonarja Pirca	27
Tretji red sv. Franciška — P. Marcel Marinšek.....	29

AVE MARIA

mesečnik za slovenske katoličane v Ameriki.

Prinaša vzgojne in nabožne članke, kakor tudi povestice in druge slovenske spise pomembnejše vsebine našim slovenskim izseljencem v pouk in zabavo.

Izdajatelji:

FRANČISKANI V LEMONTU.

**Ave Maria, P. O. B. 608,
Lemont, Ill.**

Naročnina velja \$2.50.

Naročnina Tvoja je dar v podporo ubožnejšim slovenskim fantom, ki se izobrazujejo za slov. duhovnike v lemontskem semenišču.

Naročnikov in dobrotnikov se spominjamo v lemontskem samostanu v vseh svojih molitvah, pri sv. mašah in drugih duhovnih opravilih. Opravimo pa zanje tudi sv. mašo in sicer vsako prvo sredo v mesecu.

Entered as second-class matter August 20, 1925, at the post office at Lemont, Illinois, under the act of March 3, 1879. Acceptance of mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on August 29, 1925.

Printed by
SERVICE PRINTERS
Lemont, Ill.

AVE MARIA

SEPTEMBER, 1944—

—Letnik XXXVI.

ZA MALI ŠMAREN

P. Miršek

SEPTEMBRU je glavni Marijin praznik Mali šmaren, rojstvo Device Marije.

Rojstni dan matere je vsako leto praznik za družino. Vesele se ga in ji skušajo pokazati svojo ljubezen in svojo hvaležnost za njeno materinsko ljubezen, katere so deležni, pa tudi za vse obilne žrtve, ki jih za nje prinaša dan na dan. Ljubljena mati naj ta dan čuti toplino ljubezni družine do nje, naj pa tudi ve, da otroci priznajo in cenijo vse žrtve in vse delo za nje.

Mati se dokazov otroške ljubezni in hvaležnosti veseli, zato se pa potem še bolj žrtvuje za nje in skuša za nje še več storiti.

Tako je tudi v božji družini, v Kristusovi družini, med kristjani, kjer je družinska mati Mati Marija. In na Mali šmaren, 8. septembra, je njen rojstni dan, tako pa za nas vse kristjane tak domač praznik — rojstni dan Marije, naše nebeške Matere. Tudi mi otroci božji imamo dovolj uzroka se tega dne veseliti in imamo dovolj veliko dolžnost, da ji ta dan pokažemo svojo ljubezen in svojo hvaležnost.

Tudi ta nebeška Mati Marija nas ljubi.

Marija nas ljubi, ker nas ljubi njen Sin Jezus Kristus, in sicer nas toliko lju-

bi, da je trpel in umrl za nas, za naše odrešenje in zveličanje. Z njim nas ljubi tudi njegova Mati Marija, ki je z njim trpela za naše odrešenje. Ljubezen vseh mater skupaj se ne da primerjati ljubezni, ki jo ima Marija do nas, grešnih ljudi, do nas "izgnanih otrok Eve" v tej dolini solz.

Od kar ji je pa Jezus Kristus, njen Sin, umirajoč na sv. križu izročil nas kot njene otroke, in je tako postala naša mati, pa Marija tudi skrbi za nas, kakor nobena mati za svoje otroke ne more.

Od tedaj do danes, koliko nezmerno dobrot je že sprejel cel človeški rod, posamezni narodi in posamezni ljudje iz njenih rok! Cela zgodovina kat. cerkve je nekako zgodovina njene ljubezni in njene pomoči, njenega varstva in njenih milosti nam ljudem.

To pričajo neštete cerkve, cerkvice, kapele in znamenja Marijina po celem svetu. Skoraj gotovo je največ cerkva posvečenih Mariji. Če pa cerkev ni Mariji posvečena, je pa gotov vsaj en oltar njen.

In po teh cerkvah, zlasti takozvanih "romarskih" cerkvah, koliko milosti, koliko pomoči in varstva sprejmejo človeška srca od Marije. Nekatero so postale "romarske" cerkve, t. j. cerkve, kjer Marija deli posebne milosti, in kamor od blizu in daleč "romajo" trpeča človeška srca, da se pred Marijo, svojo materjo, izjokajo, kakor se otrok izjoka v težavi v naročju svoje matere, ji potožijo svoje gorje in jo prosijo pomoči in

uslišanja. Marija kot dobra mati jih sprejema z usmiljenim srcem in z ljubeznijo in jih obsipa s svojimi materinimi darovi in milostmi, da se vsaj potolaženi vračajo na svoj dom.

To pričajo neštete Marijine slike po hišah. Saj je ni krščanske hiše, kjer bi družina ne imela na steni Marijine slike. Z Marijino sliko pokaže družina, da je Marija njih najboljša mati, da jim hoče, pa tudi more pomagati v vseh težavah in stiskah. Z njeno sliko na steni ji skušajo pokazati svojo ljubezen in svojo hvaležnost za vso njeno materinsko skrb za nje.

To pričajo neštete lepe pesmi in pesmice, zložene Mariji v čast, ki se prepevajo ne samo po cerkvah, temveč tudi domeh. Hvaležna srca jih pojo, da ji pokažejo svojo ljubezen in hvaležnost.

In koliko lepih knjig je že spisala človeška roka o Mariji in v njeno proslavo in čast, in se jih še danes spiše! Koliko časopisov izhaja z njenim imenom in v njeno čast! Med temi je tudi naš list "Ave Maria". Že kdor izreče samo njegovo ime, že s tem zakliče svoji materi Mariji svoj "Ave" — "pozdravljena, ljuba moja mati Marija!"

Vse to pa kaj drugega dokazuje, kakor to, kako nas naša nebeška mati Marija ljubi in kako materinsko skrbi za nas in nam pomaga. Vsega tega bi ne bilo, ne bi bilo teh cerkva, kapel, oltarjev, ne teh slik, ne teh pesmic, ne teh knjig in časopisov, ko bi človeška srca ne čutila na sebi vso polnost njene ljubezni in skrbi, pa tudi potrebe njenega varstva za dušo in telo.

Med vsemi narodi, pa lahko rečemo, noben narod toliko ne ljubi Marije, kakor jo ljubi naš slovenski narod. Saj je svojo deželo kar posul z njenimi cerkvami, nekatere zelo visoko na gorah, ka-

tere je moral zidati le z največjimi težavami in napori, vse samo dokaz naroda svoje ljubezni do Marije.

In to ljubezen smo prinesli s seboj v Ameriko mi, ameriški Slovenci. Slovenske ameriške matere bodo gotovo svojim otrokom tu v Ameriki zapustile za seboj kot svojo najdražjo dedščino — ljubezen do Marije.

Marija pomagaj je pa bila v starem kraju pravi dom naše matere Marije v Sloveniji, kjer smo tako bili tudi mi, njeni otroci, doma. Zato v Ameriki nismo mirovali, da smo dobili to Marijo pomagaj sem k nam za seboj. Mi ne moremo domov, tu bomo ostali in tu umrli. Naj pa zato pride sem k nam naša ljuba Marija pomagaj. In tako imamo sedaj tudi ameriški Slovenci svoje Brezje, naš Lemont, našo Marijo pomagaj, in tako pri nji, naši materi, svoj dom tudi mi vsi.

Na vse to se gotovo mi, ameriški Slovenci, spominjamo zlasti na rojstni dan naše nebeške matere Marije, na Mali šmaren. Zato je ta dan naš domač, slovenski, družinski praznik, rojstni dan naše matere Marije. Na kak skromen, vendar prisrčen način ji bomo zato ta dan pokazali svojo ljubezen in svojo hvaležnost. Marija pomagaj naj ve, da smo ji še njeni ljubeči in hvaležni otroci, ki je tudi tu v Ameriki nismo pozabili, temveč ji ostali zvesti. Marija bo gotovo vsak tak naš dokaz ljubezni in hvaležnosti sprejela z veseljem, zato pa nas še bolj ljubila, še bolj za nas skrbela in nam še raje pomagala v vseh naših potrebah in nadlogah.

Da, mati Marija, za tvoj rojstni dan ti kličemo ameriški Slovenci naš prisrčni in ljubeč Ave Maria! Pozdravljena, naša ljuba mati! Mi te ljubimo. Ljubi nas tudi ti in nam pomagaj!

PRESLAVNO ZNAMENJE

DNE 14. septembra praznuje Cerkev Povišanje sv. Križa. Spominja se dogodka, ko je grški cesar Heraklij otel Jezusov križ iz rok Perzijcev ter ga v slovesnem sprevodu na lastnih ramah nesel na goro Kalvarijo. Spomin Povišanja sv. križa je hišni praznik vsake krščanske družine, ki gotovo ima na častnem prostoru postavljen ali obešen križ. Križi stoje sredi vasi in mest, ob širokih cestah in vaških potih; križ se blesti na cerkvenem zvoniku, križci so vdeleni v narodne veze in druge umetnine. Križ je vsemu krščanskemu ljudstvu znak vere in odrešenja, ker mu pomeni Kristusa, ki je na njem umiral in bo z njim prišel sodni dan uveljaviti svoje popolno gospostvo nad živimi in mrtvimi.

Križanje, ta najbolj sramotna in najstrašnejša smrtna kazen, se je začelo pri poganskih narodih Mezopotamije, pri Babiloncih in Perzijcih, ki so bili posebno krvoločni do sovražnikov in zločincev. Od Perzijcev je smrtno kazen križanja prevzel njih premagalec Aleksander Veliki, ki je dal n. pr. v samem mestu Tiru pribiti na križ dva tisoč ljudi. Od Grkov je križanje prišlo k Rimljanom, ki so ga pa uporabljali le za vojne ujetnike in za sužnje, torej za ljudi, ki njih življenje ni imelo nikake cene. Po pravici imenuje že rimski pisatelj Ciceron križanje "najstrašnejšo smrtno kazen". Če niso križanega zabodli, je lahko visel po tri do osem dni med nebom in zemljo in so ga počasi morili glad, bolečina, zveri in mrčes. Pribito telo je brez giba moralo trpeti in čutiti, kako ga zunaj in znotraj smrt grabi in muči.

In to boleče in sramotno križanje je

iz nepojmljive ljubezni do nas izbral Jezus, včlovečeni Sin božji, da nas reši greha in pekla, in da nas naredi za božje otroke in pripelje v večno srečo. Že prerok David je tisoč let prej, ko pri Judih še slutnje ni bilo o tem načinu smrti, slikal Mesijo, kako visi na križu; v 21. psalmu mu polaga na jezik vzklik: "Prebodli so mi roke in noge, prešteli so mi vse kosti." Jezus je večkrat in vedno bolj razločno napovedoval svoje križanje: "Glejte, v Jeruzalem gremo in Sin človekov bo izdan. In obsodili ga bodo na smrt in bičali in križali." Izpod oblasti Heroda je bil Jezus in tam Rimljani niso uveljavljali svojih navad in postav; pa je vendar vse tako prišlo, da je bil križan. Srce nam vztrepeče, ko čitamo v evangelijih o Pilatu: "In izročil jim je Jezusa, da bi bil križan." Kakor je mladi Izak sam nesel drva za svojo lastno žrtev, tako je tudi Jezus moral križ na Kalvarijo nésti sam in se s tem še posebej dati v porogo svojim sovražnikom. Potem so ga potegnili in pribili na ta sramotni les. Kakšen prizor! Iz krvavo se svetlikajoče teme naših grehov in strašne božje pravice se odraža križ, na njem pa razpeto telo Boga. Iz štirih ran teče Rešnja Kri, potem zazija rana še na srčni strani. Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta. Križ je postal darilni oltar edinega in večnega velikega duhovnika Kristusa. Kakšen Svečenik in kakšna Daritev! Zato je križ na Kalvariji postal središče človeštva, središče sveta in svetovne zgodovine. Vsak narod in vsak človek je toliko bliže Bogu in svoji pravi, edini sreči, čim bliže je Križanemu. Zato je sv. križ apostolu Pavlu jedro evangelijskega oznanjanja: "Sklenil sem, nič drugega ne vedeti med vami ko Jezusa Kristusa, in to križanega."

Ob Jezusovem križu sta visela dva razbojnika. Eden ga je slavil, drugi sramotil. Že tedaj je torej bil križ Jezusov znamenje, kateremu se bo nasprotovalo. Žal, da se dobe tudi sinovi in hčere vernih slovenskih očetov in mater med tistimi, ki v srcu in v javnosti zametujejo križ ter z judovsko množico ponavljajo klic: "Nečemo, da bi ta vladal nad nami!"

Dokler je križanje pri Rimljanih bilo v navadi, je Jezusov križ morala zakrivati tema, da bi poganov ne odbijal s svojo sramoto in ne poniževal Kristusa. Če naletimo v katakombah ali v kaki drugi prvokrščanski upodabljaški umetnosti na sv. križ, je vedno uprizorjen tako, da se naše misli izognejo njegovi sramotni uporabi.

Ko je pa prvi krščanski rimski cesar Konstantin Veliki odpravil kazen križanja in je poniževalnost križa prehajala v pozabo, se je sv. križ dvignil v slavo. To ni bil več prokleti znak sramotne smrtne muke, ampak znak edino prave in časno ter večno osrečujoče vere. Križ je zablestel na cesarskem škrlatnem plašču in na cesarski kroni. Krščanski vladarji so namestu žezla imeli zlat in z dragulji posut križ. Križ so uporabljali na cesarskih novcih, in denar cesarja Teodozija, umrlega leta 395, predstavlja vladarsko zemeljsko jabolko že s križem na vrhu. Cerkve so začeli tako graditi, da je v načrtu bil izražen križ. Križ se je pojavil ne samo na cerkvah, ampak tudi na javnih in zasebnih stavbah. Sv. Janez Zlatoust poroča, kako je v njegovi dobi križ bil videti v hišah in na strehah, v mestih in vaseh, na trgih in ob cestah, na gorah in gričih, na morskotokih in na ladjah, na knjigah in na orožju, na obleki in nad posteljami, pa tudi pir obedih, na zlatih in srebrnih

posodah. Križ je bil ali gol ali pa s Kristusovim telesom. In sicer vidimo več stoletij Kristusa na križu kot vladarja in kot zmagovalca smrti. Šele polagoma so ga gori upodabljali v trpljenju ali v smrti. Čim bolj je umetnik veren, tem več duhovnosti zna izraziti na Križanem. Kako ubožni so v tem pogledu nekateri najnovejši kiparji in slikarji! Lep križ mora biti ponos in središče vsake krščanske hiše. Križi sredi vasi ali ob cestah in potih morajo biti vaščanom in mimo idočim nekaj častitljivega; spoštljivo se odkrijmo pred njimi ali se pa poklonimo z glavo in recimo: "Molimo te, Kristus, in te hvalimo, ker si s svojim križem svet odrešil."

Sv. Cerkev blagoslavlja hišne in druge križe z lepimi in pomenljivimi obredi in molitvami. Slovesni blagoslov križa opravi škof, ki pa more v to pooblastiti kateregakoli duhovnika. Neslovesno pa more s krajšim obredom blagosloviti sv. razpelo vsak duhovnik.

Pri slovesnem blagoslovu križa najprej moli pooblaščen duhovnik v bogoslužnih oblačilih rdeče barve, ki pomeni ljubezen in kri, takole:

Molimo. Blago † slovi, Gospod Jezus Kristus, ta križ, po katerem si svet iztrgal iz oblasti hudih duhov in s svojim trpljenjem premagal onega, ki je zapeľjaval v greh ter se veselil, da je prvi človek grešil z uživanjem od prepovedanega drevesa.

Molimo. Prosimo te, sveti Gospod, vsemogočni Oče, večni Bog: blago † slovi to znamenje križa, da bo ljudem zveličavna pomoč. Naj utrjuje vero, podpira dobra dela in rešuje duše. Naj bo tolažba, zavetje in bramba proti ljutim puščicam sovražnikov. Po Gospodu našem Jezusu Kristusu.

Nato blagoslovljalec razprostre roke in moli na način mašnega predglasja o drevju, ki s svojo obliko, rastjo, zelenjem, cvetjem in šumenjem proslavlja Boga Stvarnika. Spominja se tistega drevesa sredi raja, ki bi nam moralo biti v časno in večno srečo, pa nam je postalo izvor nesreče. Tu pred njim je pa zdaj les križa, narejen s pobožnostjo vernikov. Pred njim naj trepeče satan, ki je na drevesu raja zmagal s svojo lažjo.

Daj, prosimo, usmiljeni Oče, v katerem živimo, se gibljemo in smo: da kadarkoli pogledamo zmagoslavno znamenje božje ponižnosti in kadarkoli se vanj zamislimo, dobimo trdno zaupanje zoper sovražnika in večjo milost tebi vdane ponižnosti. Daj, da bomo ob oni strašni sodbi tvojega veličastva, ko bo zastrepetala zemlja, se zamajale nebeske moči in se bo na nebu prikazalo slavno znamenje odrešenja, vredni, preiti iz smrti v življenje in gledati večno veselje blaženega vstajenja.

Potem zopet moli:

O Bog, ki si les blaženega križa, ki je bil prej zločincem v kazen, obrnil odrešenim v življenje: daj svojemu ljudstvu, da bo imelo varstvo onega, s čigar znamenjem je oboroženo.

Križ mu bodi temelj vere, opora upanja, zoper zlo bramba, v dobrem pomoč. Bodi mu zmaga nad sovražniki, v mestu straža, na polju zavetje, v hiši podpora; da bo v prihodnje Pastir čredo po njem obvaroval nepoškodovano, ker je zaradi Jagnjetove † zmage obrnjen nam v rešenje. Po istem Gospodu našem.

Zdaj duhovnik blagoslovi kadilo z besedami:

Molimo. Vsemogočni Gospod Bog, ki ti v trepetu dvori zbor angelov, katerih duhovna služba je, kot vemo, tudi og-

njena: poglej, blago † slovi in po † sveti to kadilo, da začutijo njegov vonj vse boleznini in vse slabosti in sovražnikovi naklepi ter se umaknejo in ločijo od tvoje stvari, da ugriz stare kače nikdar ne bo ranil onega, kogar si odkupil z dragoceno krvjo svojega Sina.

Nato duhovnik križ pokropi in pokadi.

Ako je razpelo iz lesa, govori:

Posvečen bodi ta les v imenu O † četa in Si † na in Svetega † Duha. In blagoslov onega lesa, na katerem so viseli sveti udje Odrešenikovi, naj pride na ta les, da bodo oni, ki bodo pred tem križem molili in se zaradi Boga poklanjali, našli telesno in dušno zdravje. Po istem Gospodu našem.

Potem duhovnik pred križem poklekne, se mu pobožno pokloni in ga poljubi. Isto store verniki.

Ako je pa križ iz kovine ali kamna, so te zaključne molitve mnogo daljše in še slovesnejše. Vmes duhovnik tudi govori:

Bog slave, vzvišeni Bog nebesnih čet, mogočni Emanuel, Bog Oče resnice, Oče modrosti, Oče blaženosti: ozri se na to nepremagljivo znamenje križa, s katerim je uničena oblast hudičeva ter umrljivim ljudem vrnjena svoboda! Križ je bil nekdanj v kazen, zdaj pa se je obrnil v čast. Nekdanj je obsojene kaznoval s smrtjo, zdaj pa tudi kaznive rešuje dolga. In kaj drugega ti je na njem moglo ugajati ko to, s čimer si nas sklenil odkupiti? In ni ga večjega daru, ki bi se tebi spodobil, kot je ta, ki ti ga je dalo Telo, pribito na križ. In zate ni ljubše daritve, kot je tista, ki je bila posvečena z ljubečim razpetjem tvojih rok. S tistimi rokami torej sprejmi ta križ, s katerimi si objel onega! S svetostjo onega križa po † sveti tega! In

kakor je po onem križu svet očiščen krivde, tako naj bodo duše tvojih služabnikov rešene vsakega storjenega greha. Žari naj tukaj sijaj božanstva tvojega edinorojenega Sina, Gospoda našega; odseva naj slava njegovega trpljenja. To daj po Daritelju, ki je sebe dal za odkupnino za mnoge; ki se je hotel darovati kot žrtev za grehe; ki je s povišanjem na križ ponižal zle oblasti; ki s teboj sedi na zvezdnem prestolu, v neločljivi edinosti s Svetim Duhom v neskončne veke vekov. F. J.

NIKODEM

(Jan. 2, 23—25; 3, 1—2)

Ivan Pregelj

BESEDA, ki jo je imel Učitelj z Nikodemom, iz zбора prvakov, za veliko noč od polnoči do ure, ko vzhaja za Betanijo dan:

Rekel je Učitelj:

Prijatelj, ponoči si prišel kakor tat. Kakor blodež v svitu mrlečih zvezda. Za mizo naj te posadim, da mi boš gost? Ko kletar počiva in pekinje spe? Bom li videl v temi? Bom li prav razodel?

Odgovoril je Učeniku Nikodem:

Očetov si v nebesih, pa ne veš! V svoji modrosti je dal oboje: solnce in noč. Solnce je dal pticam, ki so čiste, in noč lisicam, da vanjo skrijejo svoj slepi porod.

In Učitelju je bila vseč pismarjeva modrost. Ostal je z njim in govoril z njim na samem in brez luči . . .

*

Rekel pa je Učitelju Nikodem:

Saj nisva ne sama in ne v temi. Saj je beseda med nama, Gospod, in sveti kakor za dne.

Odgovoril je Nikodemu Učitelj:

Kako je pisano? Da bi mrtvaka za bolj srečnega štel kakor živega, in še mimo živih in mrtvih njega, ki se sploh ni rodil. Odgovori, ali umeš?

Rekel je Učitelju Nikodem:

Grozdu je dano, da skrivnostno zori. Ptice izpod neba pridejo in se goste. Niso vprašale, ne kako se je trs prašil ne kako se je umehčal sad.

Zopet je bila vseč Učitelju pismarjeva modrost in je ostal z njim in govoril z njim na samem in brez luči . . .

*

Učenik pa je učil:

Resnično, resnično! Kdor ni preroben iz Duha, ne pojde v božje. Zakaj, kar je iz mesa, je meso, kar je iz Duha, je duho. Veter veje. Slišiš mu šum pa ne vidiš ne kam se bo unesel ne odkod se je vzela. Tako je tudi slehernemu, ki je iz Duha.

Vprašal je Učitelja Nikodem:

Gospod! Kdo bo to skrivnost umel?

Tedaj je segel Učitelj z roko in utrgal iz praznega. In ko je utrgal, je bila smokva in je jedel. Stegnil je roko tudi Nikodem in utrgal iz praznega. In ko je držal, je bila žerjavica in je zavpil.

Rekel pa je Nikodemu Učitelj:

Po nemarnem kličeš ime božje, pismar! Nisi iz Duha . . .

*

Tedaj se je Nikodem sramoval in je vstal, da bi šel. Učitelju pa ga je bilo žal in je rekel:

Saj sem od začetka vedel, da si pismar in plah. Veruješ pa, da vem, česar nihče vedeti ne more?

Odgovoril je Učitelju Nikodem:

Verujem, Gospod!

Kod gre orlu polet pod nebesi in kači nočna sled po skalnih tleh?

Verujem, Gospod!

In kod je tisti človek blodil za svojih

mladih let?

Ni odgovoril Učitelju Nikodem, le zjokal se je. Učitelj pa je videl, da ga je sram, ker ni ostal čist. In spet je segel z roko in utrgal. In je bila smokva in je dal Nikodemu, naj je, in je rekel:

Mir s teboj! Sin človekov se ni spočel Očetu v nebesih. Rodil se je na zemlji — človeku.

In je ostal z Nikodemom in govoril z njim na samem in v temi. In beseda, ki je bila med njim in pismarjem, je svečila v noči kakor za dne . . .

Beseda, ki jo je imel sam s seboj Nikodem, iz zbora prvak, po smrti Učiteljevi:

Grozd, ko je dozorel, gre v stiskalnico in klas na gumno, ko je zrel. Vse ima svoj čas in namen. Kdo pa bo Učitelju spoznal čas in namen? Umrl je, preden je bil zrel in je dal vendar vina in kruha, — preden je umrl. Kako more umreti človek, če tega ni sklenil Bog? Kako se je mogel roditi Bog, preden je človek umrl? —

— Kadar žena rodi, trpi in joče, ko pa je rodila, se veseli. Kadar mož misel spočne, pleše, ko pa je izrekel, ga je sram. Zato, ker je iz mesa meso in duh iz duha! —

— Moj Učitelj ni umrl. Kadar kdo umrje, je tako, kakor da je bil. Učitelj pa je bil, kakor da šele bo! —

— Kakšno čudo pa je to, da se je smokva posušila, ko jo je Učitelj preklel? Koliko je v Judeji usehlih src, le zato, ker jih blagoslovil ni! —

— Si plitek? Si globok? Ne boš si pogledal do dna. Preveč si plah! In mera, ki z njo meriš, je beseda človeških otrok. Le kar je iz duha, je duh. Iz besede je — pismar!

— Tudi za pismarja je sreča na zemlji. Beseda je pismarjeva sreča. Ne

vsaka! Le tista, ki jo je mož vzljubil tako, kakor žena tisto, kar je pod srcem spočela. Za črkarja tudi te sreče ni. Zakaj, ni je žene tako jalove, kakor je črkar! — —

— Kaj je nesreča pismarjeva na zemlji od prvega do zadnjega dne?

Bridkost, da ni najvišji, da ni — Bog sam!

Kaj pa je sreča skromnih na duhu od prvega do zadnjega dne?

To je njihova sreča, da jim je najmanjši črkar — Bog sam! — — —

— Tisti krat sem videl Judo, ko se je obesil, in nisem bil žalosten. Zakaj, zaradi Judeža, ki se je obesil, jih bo več živelo, kakor jih je Gospodov čudež — otel! — —

— Saj sem tudi jaz Judežu v sorodu. Pred zborom sem hotel zagovarjati Učitelja in sem ga zatajil. “Braniš ga,” so se mi smejali. “Prizanesemo mu. Pojdi in prelij zanj svojo kri!” Nisem umrl. Le hišo sem kupil, kjer sva z Učiteljem govorila vso noč do dne. — — —

— Mazilil sem Učitelja za grob. Grešil sem in me je sram. Zaradi hiše, ki sem jo kupil. Zaradi hiše, ki mi je ni očital nihče! — — —

— Kakor je sam učil, da bodo učili za Njim? V mirni vodi se zrcali nebo in solnce se seje v čisto studenčnico. Pa v še mirnejšem zrcalu ni neba in v studencu solnce ne gori. Pa kakor je sam učil, da bodo učili za Njim? Ljudje kot jaz, pismarji, črkarji, duše iz žalostnega mesa in iz slepot? Verujem! Njemu je bilo tudi to dano, da bo iz studenca solnce grelo, da bo iz kalnega sijalo nebo! — — —

— Besedo, ki jo je napuhnjenemu človeku zmešal Bog. On jo je zbral. Izvejal jo je in sejal. In ko je setev pognala, ni bila beseda človekova. Božja je

bila in je upanje rodila v vstajenje mesa! — — —

— Vstajenje mesa pa je čudež, ki ga pismar ne ume. Zakaj samo človeško besedo ume iz človeškega duha. In ker ni Bog, ne ve in vedeti ne more, ali je bilo teže človeka ustvariti ali preroditi ga iz Duha. — — —

— Pa je prišel, kakor toliko krat prej, hudič in je božjo besedo posnel iz človekovih ust in jo sejal. In ko je setev pognala, ni bila beseda človekova iz Boga, bila je beseda hudičeva in je rodila stotero zlo. Tedaj pa se je še enkrat prevzel hudič in je stal kakor prerok in pokazal na Učitelja, rekoč: Glejte, veliki lažnivec, farizej, hudič! — — —

— In kakor prej Učitelj si je še hudič učencev izbral, da bi šli in sejali svojo besedo vsevprek. In ko so setve gnale, kje je bil večji in čuječi, da bi bil razložil, kaj je božja beseda in kaj je sejal hudič? Nikodem? Plašni pismar, prvak iz zboru? Nikodema je strah in ve le to, da Učitelj sebe človeku ni zaupal, ker je vedel, kaj je v človeku. Nikodem je človek, ljubi, a čaka strupno: Naj setve dozore. Po sadu bomo spoznali! — —

— Le če bi človek mero imel, da bi premeril do dna! A je skrivnost in bo ostala: Ali je bilo teže človeka ustvariti ali preroditi ga iz Duha? . . .

Beseda Nikodemova, ki je bil prvak v zboru in pismar. Kri iz krvi, meso od mesa očeta Adama, ki je prvi grešil. Plašnost mi je bila za delež, kazen za greh Nikodemu, da ni čist ostal . . .

Če te hvala zapelje v ponos, pričakuj ponižanja. Sveto pismo namreč pravi: "Kdor se povišuje, bo ponižan, in kdor se ponižuje, bo povišan." (Lk 14, 11.)

SLOMŠEK, ČASTILEC MARIJIN . . .

NAJ takoj povem, kakšen je namen teh-le vrstic: Čitatelji naj spoznajo, kako goreč častilec Marijin in kako navdušen apostol za njeno češčenje je bil škof Slomšek. Ob njegovem zgledu se naj tudi mi ogrejemo in vnamemo ljubezni in zaupanja do Marije. Otroci in častilci Brezmadežne, vaše skupne prošnje so mogočne.

Slomšek v otroški mladeniški dobi.

Milost, ki je bila vlita v dušo Slomškovo koj prvi dan rojstva in potem pri tako skrbno pripravljeni sv. birmi, to milost je z vso skrbjo in ljubeznivo pobožnostjo nežno gojila njegova mati Marija Zorkova, ki ji bodi za to večna zahvala slovenskega ljudstva. To je bila prava slovenska krščanska mati, ki jo lahko poveljujejo "materinski dnevi".

V rojstni hiši Slomškovi visi nad staro veliko mizo v kotu tisti križ, na njem pa oni stari veliki molek, ki so nanj opravljali v družini sv. rožni venec. Ob njem se je učil tudi Slomšek kot otrok te najlepše Marijine molitve, ki jo je potem vedno tako ljubil. Ni dvoma, da je Slomška predvsem mati naučila tako iskreno častiti in otroško zaupati v Jezusovo sveto mater Marijo. Ko je v 16. letu nenadoma izgubil svojo mater, mu je bila vse upanje in vsa tolažba za Bogom sv. mati Marija. To izpričuje tudi ena njegovih prvih nam znanih pesmi s 30 kiticami, ki se začne: "Kar leze ino gre — z menoj prepevaj vse: Češčena si Marija. — Iz srca vsaki čas — bom speval jaz na glas: Češčena si . . . — Kdor te za mater ima — to lepo pesem

zna: Češčena si ...” Ena kitica pristranejša od druge.

Kdo drugi kot mati in katehet Pražnikar sta mu vlila v srce tisto ganljivo zaupanje v Boga in Marijo, o kateri piše l. 1863. Fr. Kosar: “Še zdaj pripovedujejo njegovim součencem, kolikokrat so ga našli v sredi cerkve na golih tleh klečati in s povzdignjenimi rokami v najpristranejši pobožnosti moliti.” Marija je Slomška dijaka čuvala, da je vedno ohranil nedolžnost in čistost, nežnost in krepost.

Svojo ljubezen do Marije je izpričal Slomšek tudi s tem, da je toliko želel, Mariji in sv. Ožbaltu posvetiti malo podružno, tako priljubljeno mu cerkvico in oba oltarja nad Slomom, za kar je sam gmotno prispeval, posvečenje pa opravil l. 1856.

Slomšek kot duhovnik.

Ko je postal špiritual, je izdal tisti dve zlatih naukov polni in tolikrat ponatisnjeni knjižici “Krščansko devišstvo” in “Življenje srečen pot”, v katerih dekletom in mladeničem med drugimi pomočki še posebej Marijino češčenje toplo priporoča. Bogu samemu je znano, koliko tisoč mladeničem in devicam sta ti dve knjižici rešili in ohranili nedolžnost in čistost. Bili sta vrli predhodniki slovenskega marijanskega slovstva. Ondi je Slomšek objavil tiste visoke pesmi mladniške in deklishe čednosti in časti: “Mladeničev tovaršija”, “Pesem neveste Jezusove” in “Deviški stan”.

Kot špiritual je v cerkvici sv. Križa poleg Celovca tudi govoril tistih sedem prelepih in pretresljivih postnih pridig na čast žalostni Materi božji, pri katerih je bila taka gneča, da je moral že ob dveh popoldne priti, kdor je hotel pri

pridigi, ki se je ob štirih začela, še prostor dobiti. Skoraj ves griček je bil poln ljudstva, saj tako milo slovensko govoriti še nikdar ni slišalo. — Do žalostne Matere božje je imel posebno ljubezen in zaupanje; prav tako je tudi rad povelečeval Marijino brezmadežno spočetje.

Slomšek kot škof v Št. Andražu in Mariboru.

Slomšek je, menim, prvi, ki je jel med Slovenci obnavljati poprej zatrte Marijine družbe; pa je menda tudi začetnik šmarnične pobožnosti, vsaj v lavantinski škofiji. Druge je potegnil za seboj. Virk in drugi so zložili prelepe majniške in druge mile Marijine pesmice, ki so nam tako drage.

V viharnem, veri in krščanskemu življenju skrajno nevarnem l. 1848. je skrbni in praktični nadpastir ustanovil stanovsko družbo sv. križa za može, pa za mladeniče, dekleta in žene. Dalekoviden in globoko zamišljen je bil njegov načrt. Pa razen v Št. Andražu in v Konjicah (1849) so se ga tedaj menda malokje oprijeli. Ljudstvo še ni bilo dovolj zrelo za krščanske organizacije. Kjer pa je ubogalo, je bil nad njim viden blagoslov.

V tistem času (1852) je Slomšek, ki je tako vneto učil: “Prav in dolžnost je, Marijo, kristjanov mogočno pomočnico častiti, njeno čast množiti in pospeševati njene svete čednosti in nauke posnemaje”, — moral vendarle z veliko pastirsko modrostjo, pa tudi odločnostjo nastopiti zoper prazno govoricu, kakor da bi se bila Marija prikazovala na neki vitanjski smreki. Z vso vnemo je pa skoraj 12 let priporočal, naj verniki Marijo

tudi prosijo za cerkveno edinost po bratovščini sv. Cirila in Metoda.

Ko je 8. dec. 1854 bila proglašena verska resnica o brezmadežnem spočetju Marijinem, je Slomšek brž v januariju spisal ljubezniv marijanski pastirski list, kjer to veselo novico sporoča. In ko je s to proglasitvijo prišla nova mlada in prevesela vigred Marijinega češčenja, je škof Slomšek poln Duha božjega in ljubezni do Brezmadežne spoznal, da pride v njegove, leta 1848. zasnovane stanovske zveze, novo življenje, ako jim da ustavo, in da bodo donasale občini trajen blagoslov, članom pa v plačilo za njih gorečnost najbogatejše zaklade božjih milosti. Zdelo se mu je najprimernejše, preustrojiti štiri stanovske zveze v Marijansko kongregacijo, kar se je v Rimu na njegovo prošnjo l. 1857. radevolje dovolilo.

Začelo se je zdaj veselo novo življenje. Majniška pobožnost je posebno budila ljubezen do Marije. L. 1856. dobijo bogoslovci četrtoletniki naročilo, da morajo odslej tudi vedno vsak po eno majniško pridigo prevzeti in Marijo proslavljati. V lavretanski cerkvi je Slomšek določil kapelo brezmadežnega Spočetja in družbeno kapelo in jo dal kongregacijskim potrebam primerno prirediti. Oltar je bil okinčan z novo podobo Brezmadežne iz Kuppelwieserjeve šole; Slomšek sam je daroval 100 goldinarjev. Vodstvo kongregacije je izročil trem duhovnikom. Enega kanonika je določil za voditelja moške in ženske kongregacije, druga dva duhovnika sta prejela vodstvo mladeniške in deklinške družbe. Vsaka kongregacija je imela svojo mesečno konferenco v družbeni kapeli s primernimi pobožnostnimi vajami. Neizmerno veliko mu je bilo lažeče na razcvitu kongregaciji; vse je

storil, kar je bilo v njegovih močeh, da bi jih bolj dvignil. Vseh večjih družbenih slovesnosti se je sam udeleževal, posebno je vselej sam delil sveto obhajilo. Mnogokrat je imel tudi nagovor za to ali ono kongregacijo in je sploh rad nadomestoval voditelje. Marija, družbena zavetnica, je pa za njeno čast tako vnetemu nadpastirju tudi naklonila tolažbo, da so se kongregacije v njegovo veselje od leta do leta bolj lepo razcvitale. Mogel je opazovati v teh duhovnih občinah najkrasnejše zglede svetih čednosti, zlasti je videl, da se je število svetih obhajil tako množilo, da ni bilo lahko več zahtevati. Še ko je prišel v Maribor, ni mogel pozabiti kongregacij in jih je še gmotno podpiral.

Vodstvo bratovščine presv. Rešnjega Telesa in živega sv. rožnega venca je izročil enemu, Srca Jezusa in Srca Marijinega pa drugemu duhovniku, ki sta morala imeti za njih namene vso skrb in gojiti duha bratovščine z rednimi konferencami.

Tudi v Mariboru, kjer so se duhovniki pri majniških pridigah vrstili, je sam po ves teden razveseljeval Marijine častilce z ganljivimi premišljevanji.

Skrbel je, da je mladina pri šolarskih svetih mašah molila za starše in dobrotnike in da se srca mladine poživijo za pobožnost in ljubezen do Jezusa, božjega Prijatelja otrok, in za nežno pobožnost do deviške matere Marije.

Slomšek je skušal postati vsem vse tudi z ozirom na Marijo. Ubogim, potrjim grešnikom je zložil prelepo, tolažbe in zaupanja polno pesem v 11 kiticah z napevom vred: "Marija pribežališče grešnikov".

Tudi beračev ni pozabil. Delil jim je poleg drugih telesnih dobrot pri sv. misijonih lepe svetinjice Matere božje.

Slomšek je rad in poln pobožnega duha obiskoval Mar. božje poti. Bil je večkrat pri Mariji na Gori pri sv. Petru pod Mariborom. Preden je bil posvečen za škofa, je šel na božjo pot v samostan Marija Plain pri Solnogradu, kjer je opravil duhovne vaje. Tudi pozneje je še prilično pri vizitaciji to božjo pot obiskal. Preden je šel 15. maja 1862 k papežu Piju IX. v Rim, je še stopil na prižnico in se je v majniškem nagovoru od Mariborčanov tako ganljivo poslovil, da si ganljivejše poslovitve ni lahko misliti. Na ladji iz Genove proti Rimu pa je francoskim duhovnikom na njih prošnjo zapel "Ave maris stella" — "Zdrava morska zvezda".

Ko je dokončal na Slatini v petek 19. sept. 1862 zadnje duhovne vaje, se je peljal v soboto že ves bolan na precej oddaljeno božjo pot k Mariji božji na Ptujsko goro, da se je priporočil za srečno smrt. Slomšek je Marijo, mater božjo, res posebno goreče častil. Vsak večer, ko je svojo služinčad obiskal ter skupno večerno molitev in izpraševanje vesti opravil, je, vrnivši se v svojo sobo, Mariji na čast molil še sv. rožni venec, preden je šel k počitku. Spisal in govoril je pa za praznike Marijine tudi kdo ve koliko krasnih pridig in nauk.

Že iz tega popisa, ki se ozira edinole na Slomškovo nežno čiščenje Marijino, lahko spoznamo, da ga je Marija tudi ob smrti tolažila. Imel je nad postelpjo v sobi posebno lepo, staro sliko žalostne Matere božje, ki jo je dobila po njegovi smrti neka gospodična, zdaj vdova po vojaškem zdravniku.

Rajni njegov spovednik in življenjepisec Franc Kosar, piše o Slomšku: Vselej, kadar mu je bilo kaj pri srcu, je pogledal na to podobo. Ako je zapuščal sobo, Marijini podobi je veljal njegov

zadnji pogled. Kadar je hotel odpotovati, je še večkrat med vrati postal ter se v pogledu na to podobo Mariji priporočil, da se je razveselil in pokrepčal. Tudi v poslednji bolezni se je opazilo, da ga je pogled te podobe posebno tolažil.

V sredo, 24. septembra 1862, na večer, preden je izdihnil, je njegovo oko, kakor tudi ves dan, bilo največ uprto na podobo žalostne Matere božje. Trpel je tiho v molitvi. Ob pol 9 zvečer reče zdravnik: "Smrt je blizu". Spovednik pristopi in ga vpraša, ali bi mu bilo ljubo, da bi kaj molili? Nato odgovori z "da"! Pokleknejo in začno moliti lavrentanske litanije. Nekaj časa še razumljivo odgovarja: "Prosi za nas!" Potem utihne. Zadnja njegova beseda je bila prošnja do Marije: "Prosi za nas!"

Umrli je ob uri, ko je vsak večer z hišnim objemom molil večerno molitev in opravil izpraševanje vesti, potem pa še v svoji sobi sveti rožni venec.

Pobožni častivci Marijini in vsi, ki spoštujete škofa Slomška, presodite zdaj vse, kar ste čitali in pogledjte še enkrat uvodne besede tega sestavka!

J. Č.

Ne govori: "Nočem greha, a vendar pride"; zakaj, če tudi nočeš greha samega, pa ljubiš njega vzroke.

Brez misli na Boga ne more obstati resnično znanje; brez prve je namreč drugo nepristno.

Mogočnega moža ne grajaj zaradi njegove ničemurnosti, ampak mu omeni, da že prihaja bodoča sramota. Tako se namreč razumni rad da posvariti.

Kdor sovraži svarjenje, vztraja namenoma v strasti; kdor ga pa ljubi, se strasti očitno že vnaprej umakne.

VERY REV. MATIJA ŠAVS

Poroča P. John K. Ferlin

(Nadaljevanje.)

FATHER ŠAVS—PRIJATELJ LEMONTA.

ZADNJIČ sem poročal, kako velikega prijatelja so imele v rajnem Fathru Šavs — lemontske čebele. Danes se bom pomudil pri pripovedovanju, kako se je ljubezen blagega rajnika raztezovala tudi na druge lemontske prebivalce. Tu imam v mislih nas frančiškane, ki imamo v Lemontu sedež svojega frančiškanskega komisarijata pod varstvom sv. Križa. Če torej rečem, da je bil rajni Father Šavs velik prijatelj Lemonta, je to toliko, kot bi dejal, da je bil zelo naklonjen slovenskim frančiškanom v Ameriki.

Da, uspeh in napredek komisarijata sv. Križa mu je bil od vsega začetka zelo pri srcu. Dobro se je zavedal, kolikega pomena je lahko naša ustanova za ves naš katoliški narod, zlasti še, dokler je kaj "strokrajcev" v tej deželi. Kakor je sploh tlela v njegovem srcu velika ljubezen do vseh redovnikov v katoliški cerkvi, ki so na svoj način katoliškemu svetu istotako potrebni kot svetna duhovščina, tako je živo čutil, da slovenski narod v Ameriki potrebuje poleg svojih svetnih duhovnikov tudi redovnikov. In ker smo si ravno frančiškani omislili svojo lastno ustanovo v našem komisarijatu, je to s celim srcem odobral in z besedo in blagom podpiral. Nobenega dvoma pa ni, da bi se bil ravno tako zavzel za kake druge redovnike, ako bi se bili nastanili med Slovenci v Ameriki kot samostojna redovna družba.

Mož tako velikega srca in globoko cerkvenega duha, kot je bil Father Šavs, tudi drugače ni mogel. Zato je imel že ustanovitelj našega komisarijata, pater Kazimir, v Fathru Šavs gorečega zagovornika in podpornika. To se pa itak razume, da nobena nova ustanova, naj bo še tako dobra, nima svoje poti z rožicami posute in mora iti včasih tudi preko trnjeve poti. V takih časih je vsaka posebna naklonjenost zlata

vredna. Taka je bila tudi naklonjenost našega rajnika.

Jaz sem prvič spoznal to naklonjenost Fr. Šavs, ko je rajnik leta 1926 prihitel iz Shakopee pridigat na srebrno mašo ustanovitelja našega komisarijata. Takrat sva se sploh prvič videla, če se prav spominjam, in se prvič pogovorila, pa ne samo o čebelah, kot sem zadnjič omenil, ampak tudi o frančiškanih. Takoj sem spoznal, kako mu je bilo pri srcu naše delo, in kako je želel, da bi lepo napredovali. Naš Lemont je bil takrat še mlad, komaj dobro začet. Father Šavs se je zanimal za vse podrobnosti in redno prebiral vsa poročila iz Lemonta v listu Ave Maria. Tako tudi vsa poznejša leta. Včasih se mu je celo zdelo, da premalo poročamo o razvoju naše lemontske ustanove, pa je v privatnem pismu vprašal, kako je s to ali ono stvarjo, in zakaj ni bilo nič v listu Ave Maria ali v Amerikanskem Slovencu.

Za vse naše razmere se je vedno zanimal. Posebno nas je pa vsa leta priganjal, naj vendar mislimo na zidanje novega samostana. Naše prvo poslopje pod gričem se mu je zdelo mnogo preskromno, da bi ž njim kam naprej prišli. Spet in spet je vprašal v svojih pismih, če smo se že odločili. V nekem pismu, ki je zdaj staro že blizu 12 let je zapisal:

"Kdaj me vendar povabite na polaganje ogelnega kamna za novi samostan? Če mislite še kakih 20 let čakati, jo jaz odkurim na drugi svet. Naveličal se bom čakati . . ."

In ko je zvedel, da smo še in še neodločeni, nam je kar naravnost pokazal, da nimamo nobene korajže. Nekoč je povedal, da se govori: Kar zaslužijo v Lemontu in kar naberejo, gre vse v stari kraj . . . Posvaril nas je, da to ni prav, če je res. Imeli bi skrbeti z večjo gorečnostjo za tukajšnji svoj napredek.

Potolažil se je, ko je zvedel, da tiste govorice preveč povedo, da ni vse tako, kot morebiti ljudje mislijo. Radevolje je sprejel naše pojasnilo in je uvidel naše težave in pomisleke. Ni nas pa nehal navduševati.

Drugikrat mu je prišlo na uho, da se

sploh ne upamo dolgo živeti v Ameriki kot samostojna frančiškanska družba. Takoj je vprašal, kaj je na stvari, češ: ali res nimate pogojev za obstanek? Sam je sodil, da imamo take pogoje in nas je bodril k zaupanju. In spet nas je pokaral: O Vaši koloniji v Lemontu se sploh kaj malo sliši...

In ko je končno leta 1938 zvedel, da sedaj gre že precej zares z našimi načrti za novi samostan, je pisal:

"In — kako zidate novi samostan? Ali sploh zidate? Čakam na povabilo k blagoslovitvi ogelnega kamna, pa nič in nič! Kaj, ali res ni korajže? Začnite in pokažite se tudi pred **amerikansko** javnostjo. Imate nekaj župnij, naj prispevajo k temu podjetju in žrtvujejo za bodočnost slovenstva v Ameriki. Torej: Korajža pa 'šnajt'! Tudi v božjo Previdnost morate malo bolj zaupati. Korajžne podpira Bog!"

Iz pisma dne 15. januarja 1939:

"Torej zidali bodete! Živeli! Bolj me ta vest veseli, kakor če bi obljubili meni zidati grad. S tem, da mislite na nov samostan, nam dokazuje, da ste še živi in hočete še dolgo živeti kot **slovenski** frančiškani. Bog naj Vam množi moč, korajžo, in, če treba, tudi samozatajevanje. Vsak naj se odpo-ve sebičnim željam in dela za dobrobit cele frančiškanske družbe. Jaz pa trdno pričakujem, da Vas bodo verni Slovenci pri tem rodoljubnem in bogoljubnem podjetju izdatno podpirali. Kajpada bom tudi jaz primaknil svoječasno svoj 'obolus' (skromen prispevek)."

In ko je končno prejel povabilo k blagoslovitvi ogelnega kamna, je odgovoril na povabilo takole:

"Hvala Bogu — vendar je že določen dan! Me je že začelo malo jeziti, ko ste tako odkladali od meseca do meseca. In ker je tudi zadnja Ave Maria kar molčala, sem si mislil: je pa že zopet nov odlog radi kakih novih težav! Povem Ti, ko bi vi tudi letos vse odložili in hoteli čakati boljših časov, bi čakali prav do sv. Nikoli! Nikdar več bi ne dobili priložnosti. Naleteli bi na samo nezaupanje na vseh straneh. Sedaj torej bo res! Le korajžo v roke in uzdo

med zobe in naprej, naprej! Dobri Bog bo pomagal, le zaupajte Vanj! To je dobro delo, velepomembno za vašo bodočnost v Ameriki. Mene to povabilo tako veseli, da bi skoraj zaklical: Zdaj odpusti, Gospod, svojega hlapca v miru . . . Sem vsejedno dočakal, kar sem že mnogo let željno pričakoval."

In res je prihitel dobri naš prijatelj k polaganju temeljnega kamna. Imel je slovenski slavnostni govor, za njim pa preč. g. kanonik Oman govor v angleškem jeziku. Vrnil se je v svoj priljubljeni Shakopee, pozabil pa ni na nas in je venomer spraševal, kako gre zidanje od rok, kako narašča zbirka, kako kmalu bomo pod novo streho in tako dalje. Vse mu je bilo treba popi-sati in ni bil zadovoljen samo s tem, kar je bral v tisku o nas.

Da pa blagi naš prijatelj ni ostal samo pri besedah, ko nas je neprestano navduševal k večji korajži, pa kaže že njegov mig-lje, da bo tudi sam prispeval svoj "obolus". Ne, ni ostalo samo pri obljubi! Ampak "obolus" ni prišel šele takrat, ko je šlo za novi samostan. Podpiral je naš komisarijat tudi dejanski že več let poprej in niti v časih svojih bolezní — o katerih bom pozneje kaj napisal — ni pozabil od časa do časa poslati svojega prispevka. Toda zdi se mi potrebno, da o tem poročam v posebnem poglavju, zato:

Dalje prihodnjič.

Ne želi poslušati tujih hudobij; zakaj taka želja kaže, da imaš do teh hudobij nagnjenje.

Če vidiš, da te kdo hinavsko hvali, pričakuj ob svojem času od njega graje.

Sedanje stiske primerjaj bodočim dobrinam, in tvojega truda ne bo napaka storila brezuspešnega.

NAŠE STRAŠANSKE MATERE...

Iz spominov starega župnika

TISTI čas — no to je včeraj, danes in jutri — sem šel rad na obisk k svojemu staremu znanecu, ki je zdaj župnik na dosti veliki fari. Pomenila sva se marsikaj o “starih časih”, pa tudi o novih nisva molčala. Da mož ne bo v mojem pripovedovanju brez vsakega imena, recimo, da se mu pravi: gospod Janez.

Nekoč mi je pripovedoval o svojih farnih društvih, koliko jih ima in kako so močna, pa je začel govoriti tudi o “svojih krščanskih materah”. Imel jih je zelo veliko v tistem društvu, starih in mlajših in tudi prav mladih. Pripovedoval mi je o njihovem delovanju za prospeh fare in je včasih kakor pomotoma rekel namesto “naše krščanske matere” — naše strašanske matere.

Ko ga nekaj časa poslušam, se mi je čudno zdelo, zakaj se je tolikokrat zmotil. Vprašam ga torej naravnost:

“Gospod Janez, ali se zmotite ali nalašč pravite — strašanske matere? Zakaj tako čudno govorite? Pa ne da mi me hoteli imeti za norca?”

Nasmejal se je in odločno odkimal.

“Ne, to ni nobena pomota in sploh ni kar tako. Če bi malo bolj pazili, bi sami pogruntali, zakaj tako govorim. Pa vidim, da ste že res precej ostareli in možgani vam ne delajo več tako kot včasih, ha, ha! No, pa poslušajte, da vam to reč razložim.”

Bil sem res radoveden in sem prav pazljivo poslušal. Gospod Janez je pa začel svojo razlago:

“Vidite, oni dan sem imel 40 urno po-

božnost. Sami ste bili pri nas in ste videli, kako krasno smo imeli urejen veliki oltar. Duhovniki in drugi ljudje so ga hvalili, jaz pa nisem mogel vzeti kredita zase, ampak sem spet in spet dejal: to je zasluga naših krščanskih mater. Ob taki priliki se nikoli ne spozabim, da bi dejal — strašanskih mater...”

Pokimal sem, on je pa nadaljeval:

“Včasih preštevam sveta obhajila, ki jih imam v svoji cerkvi, in sem vesel, da jih imam toliko. Pa se spomnim in pravim: to je delo naših krščanskih mater, ki same tako rade prihajajo in svoje družine priganjajo, da ravnajo enako. Lahko mi verjamete, da ob takih prilikah niti v mislih ne rečem — to je delo naših strašanskih mater...”

Spet sem pokimal, on je pa posegel po nov zgled:

“Oznanil sem slikanje cerkve in prosil za prispevke. Pa ni bilo treba velikokrat ponoviti prošnje, kar kmalu so mi nanese dovolj denarja skupaj naše krščanske matere. Kolektale so in kdo se jim je mogel ustavljati? Šlo je kakor po maslu.”

Brž sem razumel, da so bile to zopet krščanske matere, ne pa — strašanske. Zato sem pokimal, preden me je gospod Janez na to napeljal. Pa je imel že spet nov zgled pri roki:

“Dve leti je že minilo, hvala Bogu, odkar mi je umrl zadnji človek v fari brez poslednjih zakramentov. To je pa močče samo zato, ker naše krščanske matere tako pazijo na vsakega bolnika, da sem prav gotovo pravočasno poklican in vsak rad opravi, ker ga že naše krščanske matere poprej pripravijo za poslednji in najvažnejši posel...”

To se mi je posebno dopadlo in zdaj nisem samo prikimal, ampak sem rekel: “Odlične krščanske matere imate v svo-

ji fari, gospod Janez!"

On je z enim očesom pritrdil, z drugim je pa zamižal, kakor bi hotel prvega očesu ugovarjati. Kar je bilo pa še hujše, je to, da je nad mižečim očesom tudi čelo nagrbančil. To je bilo zelo sumljivo in postal sem nepočakan. Ko sem opazil, da mi je hotel povedati še peti in morda še šesti lepi zgled o svojih krščanskih materah, sem ga ustavil z zamahom roke in dejal:

"Vse drugo si zdaj o vaših krščanskih materah lahko sam mislim. Ni treba nobenega zgleada več. Začnite že enkrat z drugo struno in mi povejte kaj o svojih — strašanskih materah!"

Zdaj je govoril prav počasi in nekam zamišljeno:

"Vidite, od časa do časa preštevam v krstni knjigi število krstov in to število primerjam s prejšnjimi leti. In vidim, da število skoraj od leta do leta pada. Pa si mislim: kako naj moja fara napreduje kljub vsemu mojemu trudu in delu raznih društev, ne nazadnje naših krščanskih mater, če pa naraščaja ni toliko kot bi ga moralo po božjih postavah biti? In kar je še več: kako naj moja fara napreduje, ko se pa v njej naredi toliko greha, grdega greha, ki skruni zakrament svetega zakona. No, saj veste, kaj imam v mislih. Vidite, ko tako premišlujem, pa pravim sam pri sebi: to je zasluga . . . nak, ne rečem zasluga, rečem takole: to je krivda naših strašanskih mater . . ."

Nič nisem pokimal, v tla sem pogledal. Gospod Janez je pa že razvijal drug zgled:

"Začne se novo šolsko leto in sestre mi povedo, da je toliko in toliko manj otrok v moji farni šoli kot jih je bilo lanskoleto. Pa ne samo zato, ker jih naše strašanske matere sploh nimajo, ampak

tudi zato, ker jih nekatere pošiljajo v publicno šolo, seveda mislijo, da imajo za to reč kak pravičen izgovor. Jaz pa vem, da ga nimajo, ampak dopovej jim, če moreš. Jaz vem, da ni krivda samo na gospodinjah, vendar poznam svet do tiste meje, da si upam reči: krivda naših strašanskih mater . . ."

Počakal sem novega zgleada, ki je bil že pripravljen:

"Gospod, ko ste bili vi župnik v mojih letih, ali je bila vašim faranom znana beseda: divorce ali razporoka? Kajne, komaj. Zdaj pa — jaz imam celo kopo divorsanih mater v svoji fari. Kar razcefrajo se z možmi in hajdi narazen! Potem pa še prihajajo spraševati, če bi se lahko na novo poročile! Kakor da še niso o krščanski veri nič slišale! Danes je drugače na svetu, pravijo, kot je bilo nekdanj. Ali katoliška cerkev ne računa prav nič s spremenjenimi časi . . .? Ali se vam torej čudno zdi če rečem — naše strašanske matere?"

Nak, res se mi ni čudno zdelo. Gospod Janez je pa že nadaljeval:

"Naša dekleta mi vodijo v farovž drugoverce in mi povedo, da se morajo z njimi poročiti. Fantje mi prihajajo z drugoverkami in mi povedo enako reč. Kaj bodo pa mati rekli, vprašam včasih? Nič ne bodo rekli, dobim v odgovor, saj sami poudarjajo, da v Ameriki ni tako kot je bilo v starem kraju. Jaz si pa mislim: o te naše strašanske matere . . ."

Gospod Janez je hitel naprej:

"Kako se ravna po modi pri oblačenju svojih punčk, kako malo ali nič ne pazijo na to, kaj otrok bere, s kom hodi, o čem se pogovarja, kakšne slike hodi gledat, o tem bi bilo predolgo pripovedovati. Le toliko rečem, da samo kakšne strašanske matere morejo biti

tako brezbrizne . . .”

Zdaj sem že skoraj vse razumel. Zato sem odsekal in dejal:

“Samo še en zgled, gospod Janez!”

“Samo enega še, želite? Dobro! V neki starokrajski povesti sem bral, da je bil kmet tam doma toliko bolj imeniten, kolikor več pravn je lahko ‘redil’ s svojimi sosedi. Če jih je zmogel pet ali šest, je bil že vse časti vreden in ne samo pravdanski dohtarji so ga spoštovali, ampak tudi vsi gostilničarji in še drugi ljudje. Vidite, nekaj teh lepih lastnosti je tudi med našimi materami. Sicer ne rede toliko pravn, pač pa — zamer! Brž brž se skavsajo s sosedo ali znanko ali prijateljico in potem rede zamer, da je je vsak teden za par funtov težja. Kar me pa najbolj je, je to, da hočejo potem mene — seveda brezplačno! — za svojega jezičnega dohtarja... No, ko mi ne dovolite nobenega zgleada več, bom dejal za zaključek: strašanske, strašanske, strašanske matere!”

Obmolknil je, meni je pa prišlo nekaj na jezik in sem dejal:

“Ampak, gospod Janez, to je pač dvojna vrsta mater! Tiste, ki so krščanske, pač niso tudi obenem — strašanske . . .”

Tako pomilovalno me je pogledal izpod čela, da sem kar nekam v kot obrnil oči. In je vzdihnil:

“O, da bi bilo tako! Pa se bojim, da so strašanske tudi med krščanskimi! In še to vam povem: Ne bom šel po vrsti nazaj po vseh poprej omenjenih zglelih, samo k prvemu se vrnem. Imam nekaj krščansko-strašanskih mater, ki same ne morejo več zmanjševati števila krstov v moji cerkvi, pa gredo in prigo-varjajo svojim omoženim hčeram: Menda ne boš tako neumna kot sem bila jaz . . . Viš, dva sta kar zadosti . . . Pa

mi v naših časih nismo tako spregledovali kot svet dandanes spregleduje . . . Ali niso to strašanske, trikrat strašanske matere?”

Nič nisem rekel. Na tihem sem se pa prav lepo zahvalil Bogu, da sem zapisan med stare župnike, ki sem lahko daleč od vsake fare in še bolj daleč od takih krščansko-strašanskih mater . . . ki bi rade nekaj ur v tednu služile Bogu, vse druge ure, po noči in po dnevi, pa zapisovale svoje duše duhu sveta in služile tistemu, kateremu je nekoč dejal Kristus: Poberi se, satan . . .

POŠASTNA PRIPRAVA NA SMRT

P. B. A.

LEPŠE bi bilo, če bi vam pisal o čedni pripravi na smrt. To sam vem. Nazadnje pa tudi sami veste, kakšna naj bi bila čedna priprava na smrt. Včasih pa bolj spoznamo, kaj je čedno, če si mimogrede ogledamo tudi kaj — pošastnega. Ko se nam tisto pošastno zastudi, se nam pa čedno zazdi še bolj čedno. In tako ne bo tako zelo napak, če vam povem o pošastni pripravi na smrt.

Ali ste že slišali, kdo je bilo Kleopatra, nekdanja egiptovska kraljica? To ni bila kaka kranjska Katra, pa tudi, da je bila kraljica, ni popolna resnica. Bila je kraljica po imenu, bolje rečeno: kraljičina, njeno egiptovsko kraljestvo so pa imeli “okupirano” Rimljani pod vodstvom velikega Cezarja. To je bilo torej okoli 2000 let nazaj.

Rimski okupatorji so mislili kraljičino potisnit v kot, ona je pa rekla “nak” in je tuhtala, kako bi prišla do nove ve-

ljave. Kmalu je imela načrt narejen. Vedela je, da je lepo dekle. Tudi to je vedela, da slavni Cezar rad vidi kako lepo dekle. No in je spletla komedijo, ki je imela ta uspeh, da se je Cezar zagledal v Kleopatru in jo vzel s seboj v Rim, kjer je po Cezarjevi milosti nekaj časa živela kot resnična kraljica.

Lepega dne so Cezarja umorili zarotniki. Najbrž bi bili umorili tudi Kleopatru, pa jim je ušla nazaj v Egiptet. Rim je imenoval drugega oblastnika za Egiptet in ta je bil Mark Antonij. Naročili so mu, naj po prihodu v Egiptet poišče Kleopatru in jo spravi s sveta. Mark Antonij je lepo obljubil, šel v Egiptet, tam se mu je pa nastavila Kleopatru kot nekdanj Cezarju in tudi novi oblastnik se je vanjo zaljubil. Ni je pa vzel s seboj v Rim, ampak je kar pri njej ostal in pozabil na vse svoje velike naloge, ki jih je s seboj iz Rima prinesel.

Rimska vlada v Egiptu je bila v popolnem neredu, pa Mark Antonij si ni vzel k srcu nobenih opominov, ki so prihajali iz Rima. Pri Kleopatri je pozabil na vse. Rim pa ni hotel na vse pozabiti in je pooblastil mladega Oktaviana, da gre v Egiptet in naredi red. Kleopatru naj spravi, kamor spada, Marka Antonija pa seveda tudi.

Ko je bil Oktavijan na potu, sta zvedela za njegov prihod Kleopatru in Antonij. V naglici sta se odločila, da zbereta vojsko in se Oktavijanu upreta. Tako sta storila, pa vojsko je imel tudi Oktavijan. Obe vojski sta se srečali na morju blizu grške dežele in se spoprijeli. Oktavijan je zmagal, Antonij je bil ubit, Kleopatru je pa spet zbežala nazaj v Egiptet.

Oktavijan je šel za njo. Kleopatru je mislila, da se bo tudi Oktavijan ujel v njene ženske mreže. Pozabila je Ce-

zarja, pozabila Antonija — lovila je Oktavijana. Ta je pa bil drugačen mož, čeprav najmlajši od treh, in se ni hotel dati ujeti. Zdaj je vedela Kleopatru, da jo čaka samo še — smrt!

Sklenila pa je, da ne bo čakala smrti iz rok sovražnih Rimljanov, ampak si jo bo sama zadala. Samomor! Ampak ta mora biti tak, da ne bo čisto nič bolelo. Umrla bi Kleopatru že, saj se ji je zdelo, da je imela dosti lepih časov na svetu, ampak le — boleti ne sme!

Kako naj se to naredi? Dala si je primesti najrazličnejših strupov. Izmed njih je bilo treba izbrati takega, da ne bo prav nič žgal po udih, preden se bo lepa samomorilka onesvestila. Pa kateri strup je tak? Nihče ni vedel, treba preizkusiti vse. Zbrala je okoli sebe lepo število svojih sužnjev in jim dajala strupe. Drug za drugim so umirali v strašnih mukah in Kleopatru je vedela, da noben teh strupov zanjo ne bo. Poskušala je še dalje in novo število sužnjev je moralo iti pot "poskusnih zajčkov". Ni se našel strup, ki bi umoril človeka brez bolečin.

Končno so prinesli neko strupeno kačo, ki se je našla v bičju reke Nila. Trdili so, da njen pik prinese smrt brez najmanjše bolečine. Brž preizkusiti stvar po novem sužnju! Res, primaknili so kačo, da je siromaka pičila. Kmalu se je pokazalo, da bo strup smrten. Toda suženj je umiral tako lahko in s takim veselim smehom na obrazu, kakor bi imel najboljši "good time". Trdil je prav do zadnjega, da ga nič ne boli, pač pa se mu razliva po udih prečudno razkošno občutje.

Kleopatru je bila na konju. Našla je, kar je iskala. Strupeno kačo od Nila si je pritisknila na prsi in grda žival je vsekala v človeško meso. Kleopatru je

umrla brez bolečin, samomorilka, kakor bi še vedno imela svoj "good time". Ko so prišli Oktavijanovi vojaki, so našli samo še njeno mrtvo truplo . . .

Nič ni vznemirjalo Kleopatre, da je moralo poprej lepo število nedolžnih sužnjev radi nje umreti v strašnih mukah. Nič ni mislila na to, da bo morala dati odgovor za zločin tolikih umorov in še samomora povrhu — da njeno prejšnje življenje sploh v misel ne vzame . . .

Ali ni bila zares pošastna ta priprava na smrt?

Ena sama okolnost kolikor toliko olajšuje krivdo Kleopatre. Bila je poganica in ni imela pravega pojma o posmrtnem življenju. Kako smo mi dolžni biti hvaležni Bogu, da smo poučeni o smislu smrti in da se lahko nanjo vse drugače pripravljamo!

ZAKONI Z DRUGOVERCI

FNANO je, da katoliška Cerkev svojim vernikom zabranjuje sklepati zakonske zveze z drugoverci. Večkrat so ji zato že očitali, da je nestrpna, da seje nezaupanje in sovraštvo, namesto da bi oznanjala ljubezn. Ker se tudi v našem ljudstvu zakoni z nekatoličani množe, nemara ne bo odveč, če trezno premislimo, zakaj je vendar katoličanom nasplošno strogo prepovedano skleniti zakon z drugoverci, in pod kakšnimi pogoji le Cerkev tak zakon v posameznem slučaju dovoli.

Najprej se ustavimo ob besedi drugoverec. Drugoverce imenujemo navadno one, ki so druge vere, kakor mi, ki torej niso katoličani; med temi so nekateri kristjani drugi nekristjani. Kristjani, ki niso katoličani, so za nas ali krivoverni ali pa ločeni; prvi se motijo v kaki razodeti verski resnici, drugi pa so le pretrgali zvezo z vrhovnim poglavarjem katoliške Cerkve. Mislimo pa

tu samo na one, ki so organizirani v kaki verski družbi. Nekristjane ali nevernike pa imenujemo one, ki niso krščeni, pa naj so ali judje ali mohamedanci ali pogani.

Katoličanu je prepovedano poročiti se z drugovercem, pa naj je ta kristjan ali ne. Ta prepoved spada med zakonske zadržke. In sicer prepoveduje katoličanu zakonsko zvezo z nekatoliškim kristjanom zadržek mešane veroizpovedi, zakon z nekristjanom pa zadržek različne vere. Prvi zadržek je oviralen, drugi je razdiralen. Katoličan, ki bi torej sklenil brez cerkvene spregleda zakon z nekatoliškim kristjanom, bi se sicer poročil veljavno, a nedovoljeno; zakon z nekristjanom je pa brez spregleda neveljaven.

Zakone katoličanov z nekatoliškimi kristjani imenujemo posebej mešane zakone. V pokrajinah, kjer prebivajo katoličani pomešani z drugimi kristjani (n. pr. v Nemčiji), so taki zakoni težka zadeva.

Katoliška Cerkev v svojem zakoniku mešane zakone kar najstrožje prepoveduje (kan. 1060). Ta prepoved ni božjeppravna, ampak samo cerkvenopravna; zato je mogoče dobiti od nje spregled. Če pa iz mešanega zakona preti neposredna nevarnost veri katoliškega družeta ali veri otrok, je tak zakon prepovedan naravnost po božjem pravu, ki prepoveduje izpostavljanje se bližnji grešni priložnosti.

Cerkvena prepoved je jasna in odločna. Če preudarimo, kaj je zakon v luči vere, takoj uvidimo, da Cerkev mešane zakone prepovedati mora.

V zakonu se združita mož in žena za celo življenje. Vez med njima je tako tesna, da bo mož po besedah sv. pisma zapustil svojega očeta in mater ter se pridružil ženi, in žena bo zapustila svoje domače ter se združila z možem, tako da si ustvarita nov dom in novo družino. Samo po sebi je umevno, da morata biti mož in žena složna, edina po duhu in srcu, ako hočeta biti srečna v tesni zakonski zvezi ki je sama ne bo sta mogla nikdar več pretrgati. Ločila ju bo šele smrt.

Ni je pa stvari, ki bi tako globoko segla v človekovo življenje, kot seže njegova ve-

ra, ki mu nalaga dolžnosti, ki urejajo vse njegovo javno in zasebno življenje do zadnjih potankosti. Vera posega tudi v intimno razmerje med možem in ženo. Zato popolnoma razumemo, ko pravi papež Leon XIII. v znameniti okrožnici Arcanum, ki jo je ob njeni petdesetletnici potrdil Pij XI. v znameniti okrožnici o krščanskem zakonu, "da je komaj upati, da bi bila zakonca, ki se ne ujemata v veri, složna v ostalih zadevah". Razlika v veri, v bogoslužju in v vsem mišljenju povzroča v mešanih zakonih zamrzo, nevoljo in prepire. Zakonska, ki zreta z različnih vidikov v življenje, se bosta težko ujemala v življenjskih vprašanjih.

Krščanski zakon nadalje ni navadna, četudi nerazrešljiva pogodba med možem in ženo, ampak je po Kristusu povzdignjen v nadnaravni red k visoki časti sv. zakramenta. Zato je tem bolj umljivo, da se mora po besedah velikega papeža Leona XIII. Cerkev odvracati od mešanih zakonov, ki nudijo priliko za občevanje v svetih rečeh z nekatoličani. Tretji in najvažnejši razlog, zakaj Cerkev prepoveduje mešane zakone, je pa ta, kakor zopet piše papež Leon XIII., ker je v takem zakonu vera katoliškega družeta v veliki nevarnosti ni je otežkočena, če ne naravnost onemogočena katoliška vzgoja otrok. Mešani zakoni le prepogosto zavedejo zakonce, da začno imeti vse vere za enako dobre, da več ne razlikujejo med resnico in zmoto. Torej nevarnost verske brezbriznosti in malomarnosti, nevarnost verskega indiferentizma! Kdorkoli veruje v poslanstvo Cerkve in pozna njene naloge, uvidi, da Cerkev mora prepovedovati mešane zakone, ki so navadno njenim otrokom v pogubo. Pa pravijo, da je Cerkev nestrpna; če je to nestrpnost, potem je nestrpna radi blaginje svojih otrok! Ko Cerkev prepoveduje mešane zakone, ne pozablja na ljubezen in ne seje nezaupanja in sovraštva, ampak obratno: ker ji je resno na tem, da bodi ljubezen med zakonskimi trajna, zato z vso ostromostjo prepoveduje mešane zakone, v katerih je trajna ljubezen redka reč.

Rekel bo morda kdo, da je upanje, da bo

v mešanem zakonu katoliški soprog v verskem oziru ugodno vplival na nekatoliškega zakonca. Skušnja uči, da se godi na žalost obratno: katoličani odpadajo. Taki odpadi so vedno vredni obžalovanja in obsojbe, a na vse zadnje razumljivi: katoliška vera zahteva namreč vedno in povsod celega človeka, zato so njene zapovedi najtežje. Najležje pa je priti do edinosti s popušcanjem!

A. Odar.

Premeteni Pavliha gre neko vroče popoldne na lov. Utrujen pride k skopemu kmetu Budalu in ga prosi, naj mu dovoli počiti na klopi pri peči. Budal mu dovoli in si misli, da prejme napitnino.

Pavliho začno nadlegovati muhe. Brenče mu okrog glave, sedajo mu na nos in lica tako, da se jih komaj otresa.

V glavo mu pade imenitna misel. Skoči po koncu in Budalu stavi ponudbo: "Oče, ali prodate vse muhe, kar jih je v tej sobi?"

Budal se nasmeje in namrgodi: "Ali me mislite imeti za norca? Le spravite se na lov! Vse vam podarim."

Pavliha se drži resno in ponuja znova: "Zares jih kupim, 300 goldinarjev vam dam zanje. Evo ara 10 goldinarjev!"

Budal odvrne, da je zadovoljen in smeje vtakne denar v žep.

Pavliha pograbi svojo na klinu visečo puško in ustrelj proti roju muh, ki se plazi po stropu. Strel glasno odmeje, okna zažvenketajo.

Budal skoči k Pavlihi, ga prime za roko ves prestrašen in zavpije: "Za Boga, kaj pa delate?"

Pavliha v smehu odgovori: "Prodane muhe streljam. Ali vam ni prav?" Vnovič nabije puško in pomeri na drugi roj muh.

Budal se mu zgrudi pred noge in milo prosi: "Ne streljaj te več, lepo prosim. Rad vam vrnem 10 goldinarjev."

"Dvojno aro zahtevam, če hočete kupčijo razdreti."

TONČE S SLOMA

ZGODOVINSKA POVEST.

Spisal P. Bernard Ambrožič

(Nadaljevanje)

DVANAJSTO POGlavJE: MED ROMARJI NA
KALOBJU.

PO cerkvenem opravilu se je del romarjev takoj spustil navzdol po hribu in hitel domov. Ti so bili večinoma že tudi pri zgodnjem opravilu. Kdor je prišel šele k deseti maši, je počakal še popoldanske božje službe. Ni se jim zdelo dovolj, da bi samo za eno opravilo tako daleč hodili. Ti so se razšli po kalobskih hišah, če so imeli znance na gori, ali so se razkropili po okolici, posedli na pripravnih krajih ter si privoščili prigrizek, ki so ga imeli s seboj.

Slomšakovi štirje so ostali na vrhu in so med obedom uživali obenem z Nežinimi dobrotami prekrasen razgled, ki se jim odpiral na vse strani. Malo pod cerkvijo je bilo videti vas, Kalobje, naslonjeno v bregove in strmine. Doli v dolinah in po vrhovih so našli blizu 30 cerkva, pa vsem niso vedeli imena. Prijazno jih je gledala Sv. Uršula od Koroške strani in Tonče je razložil, kje stoji in kako je tam gori. V Celju je imel sošolca, ki je poznal Sv. Uršulo. In zavidljivo gledala navzgor proti kalobskemu vrhu. In Naravnost proti severu je razkazovalo Pohorje svoj široki hrbet. Proti jugu se je lepo kazala nižje ležeča Planina od Planine naprej so se vrstili gorski grebeni vse doli do hrvaških gora, kakor daleč so nesle oči.

Jožek in Blaže sta si pomigavala z očmi, če ne bi kazalo sprožiti o Gori Oljki in pastirjevem psu. Nobeden ni vedel, kako bi začel, da bi Tonču ne bilo neprijetno. Obotavljala sta se tako dolgo, da je pozornost vseh potegnili nase gospod Zagajšek, ki je stopil iz farovža in šel med ljudi. Prav za prav so ljudje prišli k njemu. Poznali so že njegovo navado in se zgrnili k njemu od vseh strani. Tudi Slomšaki so stopili navzdol. Stari gospod je pozdravljaj in kimal na vse strani, pod pazduho je držal skrivnostno vrečico in jo stiskal s komolcem. V njej je bilo veselje za živahno mladino, pa se je držal, kakor bi ne imel nobenih posebnih namenov. Nagovoril je tega in onega, povedal prijazno šalo in se obrnil drugam. Starim mamicam je dajal poguma in pravil, da je starost poseben blagoslov iz nebes. Fantine je pograjal, da se preveč kisko drže, in dekletom je svetoval, naj ostanejo pridne.

KRIŽEM KRALJESTVA KRIŽA

P. B.

Molitev za Rusijo in papeža smo priporočili zadnjič ob koncu naših izvajanj na tem mestu. Slučajno je tisti odstavek manjkal v listu, ker ni našel primerne prostora. Zato danes s tem začnemo, s čemer smo zadnjič mislili končati. Zdi se nam namreč veliko bolj pomembno, da za papeža molimo, pa tudi za ruske oblastnike, kakor da se spuščamo v razna modrovanja in ugibanja. Seveda tudi brez tega kot razmišljujoči ljudje ne moremo biti, kot kristjani pa vemo, da je Nekdo nad nami, od čigar vodstva je največ odvisno. Papež sam pri raznih poganjanjih s svetnimi oblastniki nikakor ni nezmožljiv in utegne ukreniti kaj prehitro ali pa prepočasi. Molimo torej zanj, da bi ga tudi v takih rečeh vodil Sveti Duh!

Ozblíževanju med Rusijo in Vatikanom je bilo sicer spet slišati, odkar smo o tem pisali na tem mestu. Na drugi strani smo pa brali od obeh strani, od moskovske in vatikanske, nekake izjave, da ni na stvari nič. Svet da si je take reči zamislil na podlagi raznih znakov, ki si jih je napačno razlagal. Tako nekako je bilo rečeno. Je prav mogoče, da razni "opazovalci" prehitro naredijo zaključke in vržejo stvar v

“Ali bomo danes kaj srečo lovili, gospod?” ga je prekinila zgovorna deklina iz bližine šentjurja.

Tako se je stvar sprožila in začel se je lov.

“Lovi, lovi, avša, če se ti tako mudi,” je bruhnil gospod Zagajšek ponarejno hud. In že je segel v vrečico ter vrgel v nasprotno stran v kroglico zmečkan papirček, ki je imel v sebi “srečo”, ali pa tudi ne. Vsa gruča se je vlila v tisto smer, župnik je pa že zopet segel v vrečico in privlekel celo pest papirnatih kroglic. Počasi in častljivo jih je metal med ljudi, eno daleč tja predse, drugo sebi čez rame, tretjo na desno, četrto na levo pod češpljo. Potem je prenehal in zadovoljno gledal, kako so se trgali zanje. To je bila posebna zabava, ki si jo je stari Zagajšek že izza nekaj let na ta dan privoščil sebi in mladini v razvedrilo. Letos je imel posebno veliko zalogo srečk, ker je čutil, da je v takih časih ljudem razvedrilo pravo zdravilo.

Ko so bile prve kroglice pobrane in izvojevane, so jih srečni lastniki razvili in našli v njih številke — ali pa tudi ne. Kdor je našel številko, je stekel v župnišče k župnikovi sestri Ani, drugi so ostali ob gospodu v primerni razdalji in prežali na hip, ko bo začela spet padati papirnata toča. Župnik je napravil nekaj korakov, kakor da se napravlja na pot, se nenadoma zasukal na peti in spet vrgel štiri kroglice v razne smeri. Vse do popoldanskega opravila je ponavljal svojo hudomušnost in se ni naveličal poslušati vreščanja dečkov in deklic ter gledati njihovih borb za dobitke. Le če si je kdo s prevelikim nasiljem prilastil papirček, je kričal kot kaznujoča usoda:

“Boš dal sem, paglavca ti!”

Pa je bila včasih tudi ‘paglavka’ tako kaznovana. Nihče se ni upal upirati močnemu povelju in kroglica je drugič sfrčala iz gospodove roke. Daleč naokoli se je nabral krog odraslih gledalcev, ki so imeli prav tako veselje nad nedolžno zabavo kot mladina in sam stari župnik.

Jožek in Uršika sta se pridno udeleževala borbe za srečke, pa nista imela sreče. Le eno si je Uršika prisvojila po hudi borbi, pa v njej ni bilo številke. Jožek ji je privoščil, da se ji je vpričo vseh nečedno porogal in spačil. Za plačilo ga je vsekala za uho, da se je začudil njeni korajži. Nista opazila, da se je gospod Zagajšek ravno vanju zagledal. In ni ostalo brez kazni.

“Dekle, to je bilo jako nečedno. Videl sem, kako se ti je fantalin porogal, in sem ti hotel dati drugo kroglico, da bi te vzel v varstvo pred surovežem. Zdaj mi pa to narediš, ti divjaško dekle, da mu meni pred nosom klofuto primažeš. Nak, to pa ne gre! Zdaj pa le oba pokoro delajta in nič več ne smeta loviti srečk.”

Obeh je bilo sram, da sta se izmuznila iz gruče ne-

svet kot nekaj novega, zanimivega, pozornost vzbujajočega. Toda če zdaj še ni nič na tem in se še niso storili koraki za zblizanje med Vatikanom in Moskvo, pa najbrž misel ni mrtva. Le odložena je. Treba počakati bolj ugodnih trenutkov. Priporočilo glede molitve je vsekako na mestu.

Na praznik Marijinega Vnebovzetja in v nedeljo po

tem prazniku sta prišli k nam v Lemont manjši romarski skupini, ki sta v resnici prinesli s seboj romarskega duha. To se pravi — tisti ljudje so prišli k Mariji Pomagaj v prvi vrsti — molit! Dasi sta bili dopoldanska in popoldanska pobožnost samo v cerkvi, ne pa pri lurški groti, so ti romarji napravili mnoge molitve tudi pri groti in v privatni procesiji od cerkve do grote. Takih obiskovalcev in obiskovalk smo v Lemontu močno veselili. Nalšač pa na tem mestu ne navajamo, odkod sta prišli tisti dve romarski skupini, da jima z javno pohvalo ne odvezamemo zaslug, ki sta si jih brez dvoma nabrali pred Bogom in Marijo Pomagaj s svojim pristno romarskim nastopom pri nas.

Večkrat pa pridejo ob nedeljah k nam drugačni

ljudje, ki jim ni za romanje, ampak pridejo samo na izlet, na oddih, na piknik in podobno. Zoper to samo po sebi kajpada nimamo nič. Tudi poštena zabava je dobrodošla na naših gričih. Ni pa

kam v ozadje, vsak na svojo stran. Med gledalci v obroču sta stala Tonče in Blaže. Zadnji je zamrmral tovarišu na uho ves nejevoljen:

“Dobro, da jih gospod ne poznajo! To bi bila sramota za Slom!”

Tonče ni odgovoril, samo pokimal je, da Jožek in Uršika res ne delata Slomu časti. Tedaj je gospod Zagajšek pozorno pogledal okoli, kam naj bi frčale nove kroglice, ko mu oči obvisе na dijaku.

“Tonč s Sloma! Tebe pa nisem prej videl.”

In že je priletela kroglica Tončetu na klobuk, se odbila in obtičala za vratom fanta, ki je stal pred njim. Preden se je kdo spustil za njo, jo je imel v roki Blaže in jo dal Tonču. Dijak je bil v zadregi. Prevelik se je zdel sam sebi, da bi pobiral papirnato točo, pa tudi njegova prav za prav ni bila. Ponudil jo je Blažetu, češ: ti si jo pobral, tvoja naj bo.

“Tebi so jo namenili gospod, tvoja je, Tonče!”

Dijak jo je hotel vrniti gospodu, pa je odklonil.

“Le obdrži jo, boš pa nesel dobiček dekletom na Slom, če je notri številka.”

Pa se je že prerila do brata Uršika, vsa razgreta in željna dobitka.

“Tonče, kar meni jo daj!”

In res bi jo bila dobila, da se ni Blaže razkoračil.

“Kar nič, Tonče! Sram naj jo bo, da so jo gospod vpričo vseh zapodili!”

Blaže je zmagal in Uršika je odšla praznik rok, goraka Blažetu kot ne kmalu. Kako se pa fante danes postavlja! Mu že še poplača — na Slomu!

Tonče je stisnil kroglico v žep, Blaže je pa zahteval, naj takoj pogleda, če je v papirju številka. Bila je, lepa okrogla! Okoli stoječi so se smejali, Blažetu se je pa zdelo prav imenitno. Potegnul je dijaka s seboj za rokav in nameril korak naravnost v farovž.

“Srečo imaš, Tonče!”

Pa je imel srečo tudi Blaže. Stopila sta mimo gruče otrok, ki se je trgala za novo papirnato kroglico. Nekdo je ni mogel zase dobiti, pa je tudi drugim ni privoščil. Izbil jo je tovarišu iz roke, da je zletela v loku čez gručo in prifrčela do Blažeta. Preden je padla na tla, jo je vjel s pretno roko. Otročad je zavreščala, da ni bilo vse po pravici, pa gospod so razsodili, da naj jo kar obdrži. Če jo je vjel, je njegova.

Brž jo je razvil in v njej je bila številka! Zdaj se mu je dvakrat v farovž mudilo. Srečavala sta deklice, ki so se že vračale z dobitki in si primerjale lepe pasove. To so bili dobitki.

Res sta dobila pri župnikovi sestri Ani vsak svoj dekliški pas. Tončetov je bil večji in tako lepo pisan, da se

brez graje, če te vrste ljudje pridejo k nam že pred drugo uro popoldne, se ustoličijo pod hrasti na pikniškem prostoru, to jim pa niti na misel ne pride, da bi šli vsaj k blagoslovu ob dveh, ki se vsako nedeljo ob istem času vrši v naši cerkvi. Še manj jim pride na misel, da bi šli vsaj na kratko privatno pobožnost v cerkev ali k lurški votlini. Ostanajo do večera in ves čas jim mine samo pri zabavi. In se jim še čudno zdi, tako da se pritožujejo, zakaj jih mi precej same pustimo in se jim — kakor pravijo — skrivamo. Lahko odkrito poveemo, da nad takimi “romarji” res nimamo posebnega veselja. Odkod prihajajo te vrste obiskovalci, pa tudi ne bomo povedali na tem mestu, da jim ne vzbudimo nejevolje in s tem pripravljenosti za — poboljšanje . . .

Prostor pred lurško votlino ali groto na hribu

ni za poležavanje in za piknik. Tudi ne za razne drugačne zabave. Tisti prostor je odločen bolj za pobožnost kot za karkoli drugega. Malo proč od grote onstran jezera in na srednjem hribu je več ko dovolj prostora za poležavanje in razne zabave. Hvaležni bomo, če bodo naši obiskovalci to upoštevali.

Mesto Assisi na Laškem ni bilo razbito, preden so se

Nemci umaknili proti severu. Tako vedo povedati poročila. Mi smo se razveselili te novice, zakaj Assisi je zibelka našega frančiškanskega

je lesketal v vseh mavričnih barvah. Pa tudi Blaže je bil s svojim zelo zadovoljen.

Takove pasove, ki so bili takrat v modi pri deklicah in dekletih, je izdeloval gospod Zagajšek sam. Pa ne, da bi si to reč izmislil povestničar, ki ne zna devati na vajeti svoje domišljije! Priča je Tonče s Sloma, ki je več let pozneje, ko je že nosil škofovsko kapo, mnogo lepega napisal o gospodu Zagajšku. Tudi tole so brali naročniki "Drobtinic" leta 1849:

"Neprenehoma delaj in nikoli brez dela ne bodi! Naj te skušnjava pir delu najde, oblasti do tebe imela ne bo — uči sveti Jeronim. In tega so se rajni Zagajšek držali. Ne le pisali in brali, temveč tudi tesali in mizarsko so delali, kar je duši in truplu dobro služilo . . . In tako se človek v samotnem kraju dolgega časa pa tudi samote obvaruje. Imeli so kot župnik starih mater za Gajem še veliko let živih. Na pohlevnega konja so se usedli in pogosto jezdili svojo ljubo mater obiskovat. Da pa niso na potu praznovali, so na konju sede nogavice pleli. Še na svoje stare dni so si tikavni (tkalni) stolec naredili in čedne pisane trake delali. Je prišla kaka znanka jih obiskovat, so ji po svetih naukah nekoliko pračev (vatlov) svojega dela navrgli in marsikatero pošteno deklino razveselili. Komur se tako delo smešno zdi, naj po pravici pove, ali ni stokrat boljše kakor kvartati? Ako ne bodete kakor otroci, veli Kristus, ne pojdete v nebeško kraljestvo." —

Tako je torej pisal Tonče s Sloma 33 let pozneje, tisti dan na Kalobju pa ni mislil na take visoke reči. Ob njem je bil Blaže in v rokah mu je bilo nekaj "pračev Zagajškovega dela." To dvoje je bilo za enkrat dovolj.

"Ti, komu boš pa dal svoj trak?" je zaupno vprašal Blaže, ko sta se nagledala svojih lepih dobitkov.

Tonču se je zazdelo vprašanje sumljivo. Da bi se zavaroval, je vprašal:

"Komu boš pa ti, Blaže, svojega dal?"

"Jaz . . . jaz . . . vidiš, moj je krajši in ne meri toliko pračev. Dejal bi, da ga Miciki dam . . ."

"Dobro, Blaže! Jaz pa svojega Neži."

Blaže je zadovoljno prikimal. Čudno, kako sta bila fanta enih misli, da naj lepši trak Neža dobi! In kakšna sreča, da je bil lepši tudi toliko daljši, zakaj Neža poseka Miciko v stasu!

Iz cerkvenih lin se je oglasil zvon in povabil k popoldanski pobožnosti. Kakor bi trenil, je nehala papirnata toča in pasovi so se poskrili po žepih. Še je bilo nekaj kroglic v vrečici, pa gospod Zagajšek jo je dal mežnarju, ki mu je prinesel iz zakristije roketo in štolo. Ljudstvo se je razvrstilo v procesijo in ko je potihnilo zvonjenje, je spet zaorila pesem:

reda in vseh redov in družb, ki so se razvili iz ustanove sv. Frančiška Asiškega. V Assisiju je bil sveti Frančišek doma, tam je začel svoje delo, tam je tudi umrl. V tem mestu je pokopan in nad njegovim grobom stoji veličastna bazilika, ki je draga ne samo frančiškovega otrokom, ampak vsem katoličanom. Malo pod mestom stoji bazilika "Porciunkula", ki ki je mati vseh frančiškanskih cerkva. Kako bi nam ne odleglo, kako bi se nam ne odvalil velik kamen od srca, ko slišimo, da je vse to ostalo nedotaknjeno! Bali smo se bili, potem ko smo zvedeli, kakšna usoda je zadela Monte Cassino, da tudi Assisiju ne bo prizanešeno. Naša bojazen je bila, hvala Bogu, ne utemeljena.

Assisi je baje zato ostal nepoškodovan, ker ni bilo v mestu nič vojaških naprav. Zato so Nemci odšli ne da bi se bili oprijeli kakih svojih utrd, in naši niso imeli vzroka za topovski ogenj na mesto Assisi. Razlaga se vzame na znanje. Zdaj je tudi že ugotovljeno, da istotako v samostanu na Monte Cassino ni bilo nemških vojaških objektov in so naši razbili samostan brez potrebe. Ne ravno nalašč — zbili so pač pod zmotnim vtisom. To zdaj ameriški vojaški in civilni krogi naravnost priznavajo. Škoda je pa le skoraj nepopravljiva. Saj celo pravijo, da se ne bo dalo nič popraviti, ampak kvečemu od temelja znova pozidati. Upajmo, da bo ta pomota preprečila mno-

Revno je, revno, moje življenje,
križi, trpljenje grejo čez me . . .

Procesija se je pomikala v cerkev in pozabljena je bila toča papirnatih kroglic in vsa borba za srečke.

* * *

Pot proti domu je bila ista ko davi, pa se je zdela daljša in težja, čeprav je sprva vodila navzdol. Noge niso bile tako čile ko zjutraj in očem se ni nudilo novih prizorov. Tonče in Blaže sta vso pot korakala vstric, pa sta bila malo zgovorna. Uršika je našla med romaricami novih znank in se ni menila za fante s Sloma. Jožek se je izgubil med dečki. Tonča se je bal, Blažeta ni maral, na Uršiko je bil hud. Vseeno so se znašli vsi štirje ob istem času na Slomu. Sonce se je ravno skrilo za hruško ob poti na Ponikvo.

Oče Marko je bil še na polju, Micika je pomagala teti Poloni v kuhinji. Neža se je ukvarjala z otroci in prva opazila vračajoče se romarje. Z Nežico v naročju jim je stopila naproti. Tinček in Lučka sta bila ob njej.

"Ste lepo molili na gori, kajne? Pa trudni ste in lačni, seveda! Takoj vam bo dalā teta večerjo. Tonče, ali nisi pozabil?"

"Nisem, pa prav zares ne! Stavim, da boš vesela! Samo počakaj, da pridemo v hišo."

"Tako tudi jaz pravim, v hiši se tala," je pohvalil Blaže. "Ni treba, da bi bila tako nepočakana. Saj imam tudi jaz svoje, da komu odrajtam."

"Sem pa res radovedna!"

Nekako porogljivo je rekla, pa ni mogla biti huda na Blažeta. Hudo smešen se ji zdel v svoji oblastnosti, še vse bolj ko davi, pa obenem tako zal, da ji je bil bolj všeč kot ne. Le komu je kaj prinesel Blaže?

Uršika je vzela Nežico, Tonča se je oklenil Tinče in Blaže se je poigral z Lučko. Neža je šla v kuhinjo, da pomaga Miciki prinesiti večerjo. Tedaj je Uršiko zaskrbelo. Vedela je, da je varna pred Tončem, ali Blaže je danes čudno samozavesten. Če le ne bo vsega povedal?

"Blaže, o tistem pa kar molči, kaj bi neki pravil, ko treba ni!"

To je bilo zmagoslavje za fanta! Zdaj te imam, porednica ti, boš vsaj vedela, da tudi jaz kaj pomenim pri hiši. Ni naravnost obljubil, pogledal jo je, kakor bi še ne bil prav odločen. Zdaj ga je pa Tonče podse dobil.

"Nič ne bo pravil Blaže! To pa rečem, da ni bilo lepo, in zanaprej se mi drugače vedita z Jožom!"

Ker je rekel "z Jožom" in mu ni privoščil "Joška", so vsi vedeli, da je zares. Tonče je svoje besede vedno pretehtal. Bilo je toliko, kakor da je brata ozmerjal. Zdaj so vsi vedeli, da se o tem ne bo govorilo. Uršika in Jožek sta bila svobodna in spet vsa svoja. Ko bodo pripovedovali

go drugih prenagljenih korakov in bo tudi poskrbela za bolj pravilne vtise naši vojski, preden se bo odločila za tako obžalovanja vredna razdejanja!

Nemške robot-bombe, ali letala brez pilotov, ki že ta-

ko dolgo razbijajo London, svet po pravici obsoja kot najbolj barbarsko vojno orožje. Tu gre namreč za uničevanje vseh naprav brez razločka, če imajo kaj vojaškega pomena ali nič. Razdejanje radi golega razdejanja je pravo zverinsko početje. Na drugi strani je pa treba vendar pomisliti, da tudi "navadno" bombardiranje iz zraka velikih mest in krajev prinese mnogo mnogo brezkoristnega razdejanja in silno veliko trpljenje civilnim ljudem, ki se ne udeležujejo vojne. Ko se enkrat sproži tekma, kdo bo mogel več razbiti in uničiti v deželi svojega nasprotnika, ne more nihče zaukazati, kje so meje, kaj je dovoljeno in kaj ni.

Svet "napreduje" in je zmožen iznajti še zelo čudovitih reči, ki bodo v prihodnjih

časih še vse drugače razbijale in uničevale kot se danes godi. Toda zdaj smo še v vojni in "uradno" je treba pozdravljati vsako novo iznajdbo za uničevanje — seveda če jo iznajde lastni tabor. Obžalujemo jo le, če jo ima nasprotnik, mi pa ne . . . Pride pa čas, ko se bodo vse take reči lahko mirno in brez predsodkov razmišljale. Ta-

o božji poti, bosta lahko rekla vmes, kar se jima bo zdelo. Nihče jima ne bo segal v besedo.

Ko sta Neža in Micika prinesli vsak svojo skledo, je poveljeval Blaže:

“Zdaj pa le, Tonče!”

Segla sta v žep in izvlekla pasove. Tončev je šel Neži, Miciki Blažetov.

Micika se ni dosti zmenila, nesla ga je pokazat teti Poloni in potem ga je spravila za predpasnik v nedrije. Neža je pa bila kakor v malih nebesih. Takoj si ga je prepasala in zaplesala po hiši.

“Tonče, pa si res priden. Nisi pozabil! Kaj takega nisem pričakovala. Čakaj, pripnem si ga z izglo. Jutri si ga precej umerim in mu napravim zaponke. O, Tonče, kako sem vesela!”

In je spet zaplesala, se premislila, skočila k Uršiki, ji vzela Nežico in celo detetu skušala dopovedati, kako lep spomin je dobila od Tonča. Dijak in Blaže sta bila oba enako vesela Nežine sreče. Potem so morali pripovedovati, kako je bilo in kako sta fanta dobila pasove. Neža se je bolj in bolj navduševala in ni mogla razumeti, kako da Jožek in Uršika nista bila nič srečna. Menda tudi molila nista, kakor bi bilo prav?

Iz posebne previdnosti se nista nič branila pred tako nelepo obsodbo.

Ves dan in njegove dogodivščine so že opisali Neži in Miciki in nekoliko tudi teti Poloni, ko je prišel oče večerjat. Svoje delavce je pustil zunaj pred hišo, da sta jim Polona in Micika kar pod orehom postregli. Sam je šel v hišo, ko je slišal, da so romarji s Kalobja doma. Neža mu je pokazala Tončev spomin, vsa žareča od sreče, potem je hitela zanj po večerjo. Ko je jedel, mu je pripovedovala vse, kako jim je bilo, da bi onim ne bilo treba spet od kraja začeti. Pa da gospod Zagajšek res znajo tako lepe trakove delati!

Oče Marko je poslušal in čeprav je bil v mislih bolj na polju kot na Kalobju z mladino, se ga je vendar sama od sebe prijela Nežina dobra volja. Šalil se je, da bi Tonče bolj prav naredil, če bi obdržal trak in si v Celju z njim povezoval knjige. Neža je brž poprijela.

“Ti ga pa vrnem, Tonče, če hočeš. Nak, saj ga ne dam, me bo nate spominjal, ko te spet tako dolgo ne bo.”

Blaže ni bil zadovoljen, da Neža šale ni razumela.

“Saj bi bilo dosti neumno, če bi ga dala nazaj. Ali ne vidiš, da se gospodar samo šali? Potem bi morala tudi Micika dati svojega meni nazaj, da ga pritrdim za prtavnico h košu.”

Blažetova modrost je vzbudila novih domislic. Še je Jožek se je domislil, kako bi se daal pasova koristno uporabiti pri gospodarstvu. Ni bilo je smeha, kakor že dolgo ne pod Slomčakovo streho.

krat bo svet spoznal, če Bog da in zdrava pamet, da je vse to koncem konca gola blaznost.

Da bo mir trajen in ne bomo imeli čez par desetletij novih vojska, o tem, pravijo, se je treba v prvi vrsti pominiti. In to že zdaj, potem pa spet ob koncu sedanje vojne. Zelo prav tako! Vendar bi človek dejal, da se na noben dogovor ni kaj prida zanesti. Dobro volje je med ljudmi tako žalostno malo. In tista, kolikor je je, je tako žalostno slaba. Skoraj bi dejal, da se je prej nadejati konca vsem vojnam iz spoznanja, da se vojna ne izplača, kot pa od raznih dogovorov, pa naj bo na videz še tako močni in trdni. Podobno je, da ni več daleč čas, ko boš lahko v Ameriki samo na neki “knof” protisnil, pa se bo zrušilo nekje v Evropi veliko mesto — tako napredujejo moderne iznajdbe. Ali je pod takimi pogoji res še vredno, da svet verjame v vojne? Upajmo, da bo to spoznanje prišlo do splošne veljave v prihodnjih letih in prineslo vojnam konec.

Če se bo pa človek še bolj pozverinil in se še bolj oddaljil od Boga, pa seveda tudi tako razmišljanje ne bo napravilo vojnam konca. Zveri gre v prvi vrsti za uničevanje in ubijanje. Če se izplača ali ne, na to ne pomisli. Kadar prime želja po maščevanju človeka, ki ne pozna nad seboj Boga, se ne bo ustavil niti ob misli, da utegne pol sveta razbiti in uničiti.

Končno je Tonče dejal, da mora naprej na Ponikvo, saj je že skoraj trda tema. Neža se je poslovila od njega z besedo o pasu.

“Pa nič ne maraj, Tonče, če se vsi norčujejo radi pasu. To pa le veš, da te imam zdaj še stokrat bolj rada, ko si mi prinesel tako čeden spomin. Kadar boš ti doma, ga bom zmerom nosila, to povem vsem, pa naj rečejo, kar se jim zdi.”

“Pa kar čez predpasnik!” je ponagajal Tonče in spet so se smejali.

Oče Marko se je pa hipoma zamislil. Kakor da mu je prišla od nekod čisto nova slutnja, je pogledal Tonča in Nežo, ki kar nista mogla narazen. S takim pogledom jih še nikoli niso objele njegove oči in tako še ni nikoli čutil v sebi, ko je imel pred seboj ta dva mlada človeka: Kaj, ko bi . . . ?

Spomnil se je, kako nerad je pustil fanta v Celju takrat po Micini smrti. Bodočega gospodarja na Slomu je tisti dan celjskim škricem prepustil! Prišla mu je čudna predstava, ki je bila pač sad prejšnjega pogovora o Nežinem pasu. Neumna reč, si je priznal oče Marko, pa vendar čudno odrešilna! Predstavljal si je, kako Nežin pisani trak privezuje na Slom Tonča, ki bo zdaj le postal na njem gospodar! Neumna misel — se je skušal otresti Slomšak. Pa je zraven resno ugibal, če ni morda za tem Zagajškovim trakom začetek novih reči, ki se jih danes prav nič ne zavedata Tonče in Neža. Taka reč pride, da ne veš kdaj in kako . . .

Marko je vedel, da bi mu bil tak razplet jako po volji. Gospodarstvo na Slomu morda le pride za Markom v prave roke . . .

Če ni Boga, ni odgovornosti pred Njim. Potem je tudi pred kom drugim ni. Torej je vendarle treba ljudem najprej vrniti misel na Boga, da se bodo spet bolj počlovečili. V tem bi bila bolj gotova garancija, da se bo napravil konec vojn, kot vse drugo. Zato je sveti Oče med vsemi ljudmi na zemlji najboljši preprečevalec nadaljnjih vojska.

“Katoliški komunisti” so se pojavili v Italiji in se utegnejo pojaviti še kje. Čudna zmes! Toda v takih zmešanih časih je res vse mogoče. Sliši se, kakor bi kdo de-

jal: črn sneg! Pravijo sicer ti “katoliški komunisti”, da ne odobravajo brezverskih in protinaravnih naukov komunizma, pač pa jim ugaja komunistična politična uredba in komunistična gospodarska plat. Tako mislijo ostati dobri katoličani z vero v Boga in Cerkev, politiko in gospodarstvo in druge družabne uredbe bodo pa baje vodili po komunistično. Sveti Oče se je pa že oglasil in resno posvaril te katoliške komuniste, da so se lotili nekaj nemogočega.

Če hočeš imeti črn sneg, ga moraš dobro potresti na primer s sajami. To bo sicer kmalu odpravilo snežno belino, pa kmalu bo odpravilo tudi — sneg! Več ko boš natresel saj na sneg, hitreje se bo sesedel in izginil. Vsaka primes snegu naredi, da začne kopneti. Istotako se bo zgodilo s tvojim katoličanstvom, če mu boš skušal primešati tudi samo košček komunizma. Ne moreš katoličanstva pomešati s komunizmom, ako nočeš, da se tvoje katoličanstvo stopi in skopni. Ako si sneg potresel s sajami, boš imel kmalu same saje. Ako hočeš katoličanstvo zmešati s komunizmom, boš imel kmalu sam — komunizem! Zato je izraz “katoliški komunisti” brez smisla in to je sveti Oče tudi takoj povedal. Zmešani časi ne smejo zmešati tudi nas, da ne bi bili na straži proti raznim zapeljivim geslom, ki se v zmešanih časih vedno pojavijo. Katoličani poslušajmo svetega Očeta in lahko se zanesemo, da bomo mimo vseh nevarnih jam in nastav varno stopali.

IZ PISEM MISIJONARJA FRANČA PIRCA

(Nadaljevanje)

NASLEDNJE Pirčevo pismo je bilo pisano v Lapointu, kjer je takrat misijonaril Friderik Baraga. Nastalo je to pismo 21. julija 1838. Objavimo tu, kar poroča g. Pirc o Indijancih:

“V teku treh let, odkar bivam med Indijanci, sem imel dosti prilike, da sem jih opazoval na raznih krajih in ob raznih prilikah. Opazoval sem divjake in kristjane med Indijanci. Po pravici trdim, da so Indijanci dobrosrčno, potrpežljivo in ukaželjno ljudstvo. Pripravni so za vse dobro in blago. Tudi kot pogani, če so le ločeni od zapeljivega sveta, ne živijo hudobno in razuzdano. Če pa pride k njim misijonar, ga radi poslušajo in postanejo dobri kristjani. Seveda je pa dosti težje spreobrniti one Indijance, ki so jih beli z žganjem pohujšali in spridili, ali so jim pa sovražniki vere vcepili sovraštvo do krščanstva. Pri nobenem narodu ne boš našel tako malo tatvin, krivic in nezvestobe kot med Indijanci, ki še niso pohujšani. Tudi umori so prav redki. Izjeme so le, kadar jih krvno maščevanje ali huda lakota k temu sili. Misijonarju pa tudi najbolj divji Indijanci v naših dneh ne store nič žalega. Do njega imajo veliko spoštovanje še iz tistih časov, ko so jim jezuitje storili toliko dobrega, kar se je ohranilo v pozne rodove po ustnem izročilu. Imenujejo nas črnosuknjarje, kar je v njihovem jeziku — makatioakvanoie. Zaupanje imajo pa le do onih misijonarjev, ki govorijo francoski jezik. Za Angleže ne marajo, ti so v njih očeh krivoverci. Od tod tudi prihaja, da protestantski misijonarji nimajo med Indijanci toliko okoli skoraj nobenega uspeha. Ako bi bili jezuitski misijonarji v davnih letih mogli mirno nadaljevati započeto delo, bi bili že davno vsi Indijanci katoličani in bi spadali med omikane narode. Še sedaj, ako bi bilo dovolj delavcev in pripomočkov, bi kmalu razsvetila luč vere vse gozdove Indijancev.”

Po kratkem oddihu pri Baragi v Lapointu in po dogovoru z njim se je Pirc odpravil na severno stran Gornjega jezera (Lake Superior). Kraj se je imenoval Grand Portage. Tu se je ustavil in ustanovil jako lepo obetajočo misijonsko postajo. Bila je oddaljena od Lapointa okoli sto milj. Od tam je pisal novo pismo dne 1. oktobra istega leta. Nekoliko izvlečka iz tega pisma naj sledi:

“Grand Portage je bil že od starih časov najznamenitejši kraj ob Lake Superior. Tukaj je bivalo nekdanje po več tisoč Indijancev. Tu je bil namreč sedež neke angleške kupčijske družbe, ki je po severnih delih kupčevala z Indijanci. Ko so pa pred 35 leti to družbo razgnali, so se tudi Indijanci razkropili. Pred dvema leti se je spet naselil tu neki kupec iz Kanade, po imenu Kote. Rdečkožci so se začeli spet zbirati in naseljevati po teh krajih. Pobožna žena tega kupca je divjake toliko seznanila s sveto vero, da so želeli misijonarja, ki naj bi jih krstil. Neki dogodek jih je pa za sveto vero še bolj vnel.

Neki mlad Indijanec je namreč prav nevarno zbolel. V boleznih si je iskal pomoči v indijanskih vražah. Ker je mislil, da mu bodo vraže pomagale, je dal razobesiti po stenah raznovrstno vražarsko navlako, kačje kože, medvedove glave, lisičje repe, bobrove gobce, jastrebove kremplje, ribje kosti, kljune sov in tako dalje. Čarovnik je pa bobnal nad bolnikovo glavo na svoj boben in bolezen ‘zagovarjal’. Bolnik sam je milo zdihoval v smrtnih težavah k hudobnemu duhu Mathimanitu: Oj, ne muči me več in pusti mi še živeti! Ko se je ta komedija in bedarija vršila v bolnikovi hiši, pride k njemu njegova sestra, ki je bila v krščanstvu že poučena. Razjoka se nad to slepoto in reče bratu: Ljubi brat, na smrt si bolan, pa staviš svoje zaupanje v te bedarije, ki ti ne morejo pomagati. Rajši zapuj v Boga, našega Stvarnika, ki ti je dal življenje. Le on sam ti more pomagati in ti vrniti ljubo zdravje.

Bolnik uboga sestro, naroči svoji ženi, naj pospravi vso vražarsko navlako in jo sežge pred hišo. Potem prične moliti k Bo-

gu in ga prositi zdravja. In glej, precej mu odleže in zdravje se mu kmalu vrne. Bolnik naredi obljubo, da bo prejel sveti krst. Temu čudapolnemu dogodku in naglemu ozdravljenju se divjaki niso mogli dovolj načuditi. Tudi sami so dobili še večje zaupanje v Boga in sveto vero.

Ko sem se pripeljal v Grand Portage dne 23. julija, so me Indijanci ob bregu jezera željno pričakovali. Omenjeni mladi mož, ki je tako hitro ozdravil, je stopil celo v vodo in mi prišel daleč naproti, samo da bi mi on prvi podal roko. Zato sem pozneje tega tudi prvega krstil. Sedaj, ko to pišem, je še prav goreč kristjan in prvi pevec v moji cerkvi. Ko sem prišel na suho, so me vsi zelo prisrčno sprejeli in me odvedli v hišico iz cedrovega lesa. Na oknih so bile razpete kože od srne namesto stekla. Ker so vedeli za moj prihod, so mi to hišico že poprej postavili. S prvim govorom o sveti veri sem takoj pridobil srca vseh. Le neki star mož, ki je pred leti umoril svoje starše in jih pojedel, potem pa isto napravil s svojo ženo in otroci, je ostal trdovraten. Vse opominjevanje je bilo zastonj. Dejal mi je: Nisem vreden svete vere in milosti božje. Bila bi nečast za sveto vero, če bi jaz postal član vaše družbe. Zato hočem ostati malikovalec in naj me zadene ista usoda kot druge poganske Indijance.

Taki in enaki zgledi so živ dokaz, da zmoremo misijonarji le tam uspešno delovati, kjer omehča srca usmiljenje božje. Mi smo pač le slabo orodje v rokah pravičnega Boga, kateri izkaže usmiljenje onim, katerim sam hoče v svoji neskončni pravičnosti.

Na praznik svetega Jakoba sem blagoslovil na čast sv. Petru cerkvico, ki so jo bili postavili goreči Indijanci iz cedrovega lubja. V njej oznanujem besedo božjo po dvakrat na dan, zjutraj in zvečer. Ostali čas porabim za pouk v šoli, ki jo obiskujejo vsi do 50. leta starosti. Svoje učence, ki se po štirikrat na dan menjavajo, učim brati, pisati, moliti in peti. Ti preprosti divjaki imajo toliko veselja do učenja, da se je v teku dveh mesecev ena tretjina od njih naučila brati iz knjige, ki jo je zanje spisal

gospod Baraga.

Ker kažejo ti ljudje jako dobro glavo, sem se namenil, da med njimi ustanovim zgledno misijonsko postajo. Zato nisem nobenega krstil, če ni znal dobro na pamet krščanskega nauka in molitev in če ni znal visoko ceniti vrednosti svete vere. Krščujem le ob nedeljah popoldne, pa prav slovesno. Včeraj, 30. septembra, sem krstil in poročil glavarja. Prišel je k tej slovesnosti v beli suknji, našiti z rumenimi trakovi. Prepasan je bil z rdečim pasom, hlače je imel rdeče pisane, škornje pa rumene. Njegova 70 let stara nevesta je nosila črno obleko z raznim lepoticjem. Glavar je prejel sveti krst prav spodbudno in zelo obžaloval svoje grehe. Iz maščevanja je namreč poprej enkrat preklal glavo nekemu Indijancu, ker je umoril in pojedel 22 ljudi.

Sploh so po teh krajih nekoč Indijanci počenjali najostudnejše hudobije. Sedaj so pa prav pobožni kristjani. Oj, koliko dušnega veselja zame, ko opravljam nekrvavo daritev v cerkvici, ki stoji na onem mestu, kjer je poprej vabil boben divjake k plesu malikom na čast!"

* * *

To je torej kos Pirčevega pisma iz kraja Grand Portage. Kmalu je pa goreči misijonar ustanovil nadaljnji misijon in sicer v kraju Fort William. Kako je o tem poročal v domovino, bomo zvedeli prihodnjik.

Pametna miš se ogne tudi poginole mačke.

Miš ima drobne zobe, pa se do prestola preje.

Miš ve mnogo, a mačka več.

Če ni mačke doma, imajo miši semenj.

Goreče sveče se tudi miš ne loti.

Miš je majhna zver, pa prežene tatu skozi dver.

Tudi stare miši gredo v past.

Miš, ki je okusila mast, pride rada v past.

Mast zvabi miši v past.

Dokler je miš v luknji, ji mačka nič ne more.

TRETJI RED SV. FRANČIŠKA

Mladina in tretji red

Mnogi katoličani mislijo, da je tretji red samo za starejše ljudi, ki hočejo posvetiti Bogu zadnja leta svojega življenja. To pa mislijo za to, ker tretjega reda ne poznajo. Vendar je pa veselo znamenje, da danes mislijo že drugače. Danes se katoliška mladina že precej zanima za tretji red in mnogo mladine je že stopilo in še vstopa v tretji red. Imajo že celo svoje lastne mladinske skupine.

Tretji red je za mladino prav tako potreben, kakor za starejše. Prej, ko se je sv. Frančišek posvetil Bogu, je bil voditelj mladine svojega mesta, voditelj asiških

fantov v njih igrah in zabavah. Imenovali so ga "kralja mladine". Sv. Klara je bila tudi mlada, komaj 18 let je bila stara, ko je nebeški ženin zasnubil njeno čisto mlado srce in mu je darovala čisto in gorečo ljubezen z veseljem.

Frančiškansko gibanje skozi vsa stoletja se ni nikoli omejilo samo na starejše ljudi. Krščanska mladina je vsikdar videla v Frančišku in Klari prava voditelja svoja v borbi življenja, da je služila po njih zgledu Kristusu.

Sv. Elizabeta Ogerska je bila stara samo 24 let, ko je umrla. Sv. Alojzij je zapustil to solzno dolino v starosti 23 let. Sv. Roza Viterbska

je umrla, ko je bila stara samo 18 let. Sv. Ivana iz mesta Arc je končala svoje izredno sveto življenje, stara 19 let. Vsi ti so bili tretjeredniki, svetniški fantje in dekleta, ki so poslušali glas sv. Frančiška in mu sledili.

In po pravici! Ali ne potrebuje sv. Frančiška mladina še bolj kot starejši ljudje? Ali ni ravno mladost čas največjih skušnjav, čas ko se hoče mlado srce vpirati božjim in cerkvenim zapovedim? Mladina tako nerada poslušala lepe nasvete, temveč se hoče učiti samo po lastni skušnjaji. Kakor je vodil sv. Frančišek mladina, tako vodi danes tretji red mladino, da živi po naukih katoliške vere in cerkve, da veselo služi Kristusu Kralju. Tretji red vodi mladino v lepo krščansko življenje in jo skuša varovati pred grehom, dasi jim obenem dovoljuje vse pošteno veselje in vso pošteno zabavo.

Katoliško življenje v tretjem redu.

Tretji red se je vsikdar prilagodil popolnoma razmeram in potrebam sv. Cerkve in je šel vedno na roke papežem. Tudi dandanes spolnuje želje in navodila najvišjih učiteljev, naših vrhovnih pastirjev, papežev rimske cerkve. Zato vdiimo, da tretji red vsikdar vrši, kar in kakor želi sv. Cerkev. Tako vidimo, da se zanima tudi za to, kar se danes toliko priporoča, to je liturgično gibanje in katoliška akcija. Li-

turgična služba božja in molitev dajeta tretjerednikom podlago za lepo duhovno življenje. Sv. Vodilo sili tretjerednike, da so vsaki dan pri sv. maši. Sv. Frančišek je namreč vedel, da ima sv. maša neprecenljivo vrednost. Zato ako hoče tretjerednik posnemati serafinskega svojega očeta, bo vsaki dan pri sv. maši, da daruje to prevzvišeno daritev s Cerkvijo po Kristusu, da daje Bogu pravo češčenje, obenem pa zase pridobi neštne milosti, katere deli Bog po sv. maši z radodarno roko vsem, ki se je udeležo.

Sv. Vodilo tudi zahteva, da član tretjega reda gre k spovedi in prejme sv. obhajilo vsaj enkrat na mesec. Če pa more iti večkrat, je še boljše. Dober tretjerednik, ki hoče postati popolnejši, in da, pride bližje k svojemu božjemu Gospodu, bo šel čim največkrat k sv. spovedi in pri maši bo prejemal sv. obhajilo. S tem, da tretjeredniki vsak mesec skupno prejemajo sv. obhajilo, imajo priliko, da pridejo skupaj in goje med seboj bratovsko ljubezen. Opominja jih, da so vsi člani skrivnostnega telesa Kristusovega.

Sv. Frančišek je zelo ljubil oficij, brevir, to je tisto molitev, katero hoče Cerkev, da jo duhovniki in redovniki vsak dan opravijo in sedemkrat na dan počaste in hvalijo Boga. On je zato hotel, da se tudi tretjeredniki shajajo in skupno molijo mali oficij blažene Device Marije. Ker

pa mnogi tega oficija ne molijo, jim priporoča, da molijo dvanajst Očenašev, Zdrava Marija in Čast bodi. Tudi je učil tretjerednike, naj imajo veliko spoštovanja do rajnih in da molijo zanje.

Katoliška akcija je apostolat lajikov, to je svetnih ljudi, ki je organizirana od škofov in duhovnikov, da pomaga reševati neumrjoče duše. Tretji red kot tak ni katoliška akcija, ampak lahko postane del katoliške akcije, ako ga škofje organizirajo na podlagi katoliške akcije.

Tretji red je prava redovna ustanova za lajike in svetne duhovnike pod oblastjo predstojnikov frančiškanskega reda, ki ima prvi namen zveličati in posvetiti svoje člane in članice. Tretji red mora biti zato hrbtenica katoliške akcije v škofiji. Papež Pij XI. je pozval tretjerednike, da se bore proti brezbožnemu komunizmu in drugim zmotam sedanjih dni kot hrabri vitezi v armadi katoliške akcije. Tretjeredniki morajo biti voditelji, papeževi križarji, da pridobijo svet za Kristusa. Kakor nekaj, ko so ravno tretjeredniki prinesli svetu nazaj Kristusovega duha, tako naj tudi sedaj požive duha sv. evangelija v svetu kot člani katoliške akcije.

Jezus je rekel: "Jaz sem pot, resnica in življenje." Sv. Frančišek je razumel veliki pomen teh besedi in jih razumel v popolnem Kristusovem duhu, da je Kristus pot,

po kateri moramo hoditi; je resnica, v katero moramo verovati; je življenje, kakoršno moramo živeti. Sv. Frančišek je vse zapustil in je hodil za Kristusom, veroval v njegove besede in jim sledil na način, kakor nihče drugi, ali kakor je le človek mogel jim slediti. Za tiste, ki so hoteli hoditi za Kristusom, je on ustanovil tretji red. To je način življenja, ki so ga papeži in škofje odobrili in ki je spreobrnil posameznega človeka kakor tudi cele narode in bo spreobrnil tudi sedanji svet, samo ako bodo ljudje zopet pristopali v tretji red, postali dobri in goreči tretjeredniki tako, kakor so v času sv. Frančiška.

Blažena Angela iz mesta Foligno.

Angela je bila rojena v mestu Foligno v Italiji, leta 1248 in je preživela svojo mladost v nečimernosti in grehu. Omožila se je zgodaj in imela dosti otrok. V božjem načrtu je bila ta velika skrb za otroke, da je začela misliti na svoje slabo preteklo življenje in na nevarnost, ki je pretila njeni duši. Spoznaal je svoje grehe in se začela bridko kesati. Vendar pa ni imela poguma, da bi se jih čisto spovedala. Zato je prejemala sv. obhajilo ne vredno. Končno se je ojunčila in vse povedala pri spovedi in tako dobila odpuščanje. Od tedaj naprej je v srcu zelo obžalovala svoje grehe. Posebno pomirjenje vesti je pa našla v premišljevanju.

nju Kristusovega trpljenja in je začela delati veliko pokoro. Odpovedala se je bolj-šim jedem in lepi obleki. Končno je napravila obljubo čistosti, katero je sklenila držati kolikor je največ mogla. Toda pri vsem svojem zatajevanju e pa bol čutila sramoto, kakor pa lubezen do Boga. Tudi je čutila v sebi še polno samoljublja in je zelo občutila in tudi zamerila, če jo je kdo preziral. A Bog je poskrbel, da je tudi v tem premagala samo sebe in živela popolnoma samo za Boga. Slab vpliv nanjo je imela tudi njena zelo posvet-

na mati. Toda slednjič je ta umrla in tako je bila rešena njenega slabega vpliva. Umrli so ji drug za drugim tudi mož in otroci. Ostala je tako sama in zapuščena od vseh. Tolažbe je iskala v veliki moitvi in o tudi našla. Ko je nekoč molila Očenaš, se je naenkrat živo zavedla božjega neskončnega usmiljenja do nje, pa tudi svoje nizkotne nehvaležnosti, ko ga je toliko žalila. Vstopila je v tretji red sv. Frančiška in začela živeti zelo strogo. Proti koncu svojega življenja je bila veliko bolna. Vedna bolezen, njena zapušče-

nost, neprestane velike skušnjave, izguba moža, otrok in prijateljev, vse to skupaj, jo je pa privedlo, da je videla, da ima samo Boga še in se popolnoma nanj naslonila. Vse, kar je preje prezirala, kakor ubožstvo, zaničevanje sveta, trpljenje, bolečine, ji je postalo sedaj ljubo in si je vsega tega še želela. Veliko je premišljevala o Bogu in, kakor čitamo v njenih spisih, je imela globoko spoznanje Boga in se zato odpovedala vsem svetnim stvarim. Bog jo je poklical po večno plačilo l. 1309. K blaženim je bila prišteta l. 1693.

MOLITVENA FRONTA

“Stanovitna molitev oblake predere”, pravi pregovor pravilno. Take stanovitne molitve nas je učil sam naš božji Zveličar. Povedal je priliko: “Ko bi kdo izmed vas imel prijatelje, in bi prišel k njemu o polnoči, in mu rekel: Prijatelj, posodi mi tri hlebe kruha, ker je moj prijatelj prišel k meni s pota, in nimam kaj položiti predenj; in oni znotraj bi odgovoril in rekel: Ne delaj mi nadlege, duri so že zaprte in moji otroci so z menoj v hramu; ne morem vstati in ti dati. In ako oni le še trka, pravim vam: ko bi tudi ne vstal, in mu dal zato, ker je njegov prijatelj, vstal bo vendar zavoljo njegove nadležnosti in mi dal, kolikor potrebuje. In jaz vam pravim: prosite in se vam bo dalo!”

Zato mora biti tudi naša molitev za božjo pomoč v sedanji vojni stanovitna in Bog jo bo uslišal, kakor nas Jezus zagotavlja v tej priliki.

Tudi iz tega uzroka je bila potrebna Mol. fronta, organizirana molitvena akcija, tudi med nami ameriškimi Slovenci, da ohranja našo molitev stanovitno, da ne odjenjamo v nji, temveč neprestano kličemo k Bogu za pomoč. V Mol. fronti se stanovitno moli,

če ne v enem kraju, pa v drugem, če ne moli eden, moli drugi. Vendar pa se stalno moli.

Zato, če nisi še član Mol. fronte, takoj pristopi!

Prostovoljni darovi članov bodo šli za nabavo novih kelihov za tiste župnije, kjer so jim jih sovražniki pokradli, da bodo po vojni lahko imeli mašo. Gotovo zelo plemenit in dober namen! Zato prosimo nadaljnjih darov. — Preprosti kelih bo stal nekako od 40—50 dol. — Morda bi se našlo kako dobro srce, ki bi samo darovalo za enega? Morda bi se kje več dobrih duš sešlo in bi zložile za enega? Prosim! Zelo bo narod doma hvaležen in Jezus bo stokratni plačnik.

Tretji izkaz. (Zakasnelo)

Št. 161. Družina Rakovec, Gregorčič in Perušek, Willard, Wis. čl. 15. \$2.50. — Št. 162. Mrs. Marija Ivančič, Cleveland O. z družino \$2.50. — Št. 163. Mrs. Mary Kotnik, Thomas, W. Va. z dr. \$1. — Št. 164. Mrs. T. Cvetkovič za podr. SZZ št. 64, Kansas City, Kans. čl. 72, \$7.25. — Št. 165. Mrs. Josefa Benkše, Depue, Ill. čl. 20, \$3.50. — Št. 166. Joseph Ray, Chesterton, Ind. čl. 3. — Št. 167. Mrs. Mary Škulj, Cleveland, O. čl. 19, \$4.00. — Št. 168. Mrs. Th. Sterling, Barberton, O. čl. 3. — Št. 172. Mrs. Lucija

Ponikvar, Timmins, Ont. z dr. \$1.00. — št. 181-2. Willard Wis. 14 dr. čl. 38, \$2.75. — št. 183. John Pernič, Willard Wis. čl. 19. — št. 184. Posamezni čl. \$3.00. — št. 185. Mrs. And. Tomec, Johnstown, Pa. čl. 8. — št. 186. Pvt. D. Kambič, Seattle, Wash. \$1.00. — št. 187. Mrs. Gert Urbas, Forest City, Pa. čl. 9, \$2.50. — št. 187. Bridgeport, Conn. pri predavanju 1941 čl. 20, \$29.50. — št. 189. Mrs. Mary Pristavec, Forest City, Pa. 75c. — št. 190. Mrs. Frances Koprivatz, Ely, Minn. z dr. \$2.50. — št. 191. Mrs. Ivana Slak, Cleveland, O. čl. 19, \$17. — št. 192. Mrs. Frances Perme, Euclid, O. čl. 4, \$1.50. — št. 193. Miss J. Meglen, Pueblo, Colo. 5 dr., \$1.50. — št. 194. Jacob Leskowitz, Bessemer, Pr. čl. 7, \$6.00. — št. 195. Mrs. Johana Logar, Enumclaw, Wash. 7 dr., \$1.50. — št. 196. Mrs. Mary Sedej, Beech Grove, Ind. čl. 54, \$9.15. — št. 197. Mrs. John Urbas, Cleveland, O. čl. 32, \$9.50. — št. 198. Mrs. Frances Baraga, Cleveland, O. \$4.00. — št. 199. Mrs. Kat. Peshel, Ely, Minn. \$3.00. — št. 200. Mrs. Mary Kotze, Walkerville, Mont. čl. 38, \$8.50. — št. 201. Mrs. T. Sterling, Barberton, O. 1 dr. \$1.00. — št. 202. Mrs. Mary Krulc, Cleveland, O. čl. 45, \$15.50. — št. 203. Mrs. Mary Pogačnik, Lorain, O. čl. 8, \$3.00. — št. 204. Mrs. Marie Floryan, West Allis, Wis. 50c. — št. 205. Jacob Leskowitz, Bessemer, Pa. čl. 6, \$4.75. — št. 206. Mrs. Mary Majcen, Sheboygan, Wis. čl. 29, \$8.85. — št. 207. Mrs. Ana Rejc, Leask, Sask. čl. 14, \$8.33. — št. 208. Mrs. Josephine Speck, St. Louis, Mo., čl. 18, \$2.10. — št. 209. Mrs. Eva Ponikvar, Cleveland, O. čl. 63, \$24.25. — št. 210. Mrs. Frances Krebelj, Cleveland, O. čl. 8, \$2.00. — št. 211. Mrs. Frances Baraga, Cleveland, O. čl. 40 \$10.00. — št. 212. Mrs. Ursula Ivšek, Rock Springs, Wyo. sčl. 108 (13 vojakov), \$23.62. — št. 213. Mrs. Agnes Schmuck, Cleveland, O. čl. 37, \$19.00. — št. 214. Miss J. Meglen, Pueblo, Colo. 1 dr. \$1.25. — št. 215. Mrs. Lucija Ponikvar, Timmins, Ont. čl. 4. \$4.00. — št. 216. Mrs. Minka Kelhar, Cleveland, O. \$2.

SLOVENSKI MOLITVENIK — SE TISKA

Že skoraj dve leti so v Ameriki pošli vsi slovenski molitveniki. Nobenega več se ne dobi. Iz stare domovine jih pa tudi radi vojne ni mogoče dobiti. Tudi če se bo sedanja vojna kmalu končala, kar upamo, bo vzelo precej časa, predno jih bo mogoče od tam kaj dobiti. Tam je vse uničeno.

Zato so nam že obe ti dve leti ameriški Slovenci neprestano pisali in nas prosili za nov molitvenik. Navduševali so nas, naj ga izdamo, kakor je list "Ave Maria" v vsej svoji zgodovini vsa leta izdajal razne molitvenike, primerne ameriškim razmeram. Prvega je izdal še leta 1910, ki je doživel tri izdaje v skupnem številu nad deset tisoč. Potem je bil "Ave Maria", molitvenik. Tretji je bil "Slava Mariji".

Veliko smo premišljevali, če bi ga izdali, ali ne. Stroški tiska so namreč visoki. Bali smo se, ali je v Ameriki še toliko Slovencev, ki bi ga naročili, da bi se saj tiskovni stroški izplačali. Mi sami si pa tudi nismo upali prevzeti vseh stroškov in in žrtev, ker nas tlači še velik dolg na samostanu in cerkvi.

Vendar končno smo se odločili, da vendar poskusimo in gremo v te stroške. In molitvenik je že v tisku. Veliko nam jih je namreč pisalo zadnje čase, da se naj nič ne bojimo, da je še toliko Slovencev, ki ne morejo rabiti angleških molitvenikov, ki pa bodo gotovo naročili slovenskega, ako ga izdamo, da se bodo stroški gotovo krili, da naša žrtev ne bo prevelika.

Molitveniku smo dali ime "Marija pomagaj". Posvečen bo zlasti češčanju Marije pomagaj. Tudi je to gotovo zadnji slovenski molitvenik, ki bo tiskan tu v Ameriki, zato naj tisk slovenskih molitvenikov zaključimo z molitvenikom v čast Mariji pomagaj.

Molitvenik bo tiskan z debelimi črkami, ker ga bodo gotovo naročali samo starejši ljudje, ki pa slabo vidijo.

Molitvenik bo dotiskan proti koncu oktobra, če ne preje.

Vendar se pa že danes obračamo na vse ameriške Slovence in jih pozivamo, da naj si ga naroče in sicer takoj sedaj, takoj danes. Po teh naročilih bomo videli, koliko naj ga natisnemo, da nam ne bo ostal tu v pisarni, kar bi bila seveda samo žrtev od naše strani. Ker smo mi šli v to tveganje žrtev, da pomagamo ameriškim Slovencem, mislimo, da nam bodo to priznali in nam pomagali s tem, da ga naroče v predprodaji. Vsi nosimo tveganje, pa tudi vsi žrtev, ker gre za skupne koristi.

Molitvenik bo izdan v dveh vezavah: cenejša, v platno, z rdečo obrezo, in druga v usnje, z zlato obrezo in v najmodernejši vezavi.

Prvi bo stal \$1.75, drugi pa \$2.00.

Da pa pokažemo svojo dobro voljo do tistih, ki ga bodo takoj sedaj naročili v predprodaji, pa znižamo ceno za sedaj predno bo izšel

v prvi vezavi \$1.50, v drugi boljši, \$1.75.

Ameriški Slovenci, sedaj je pa na nas, da tudi vi pokažete dobro voljo, ko gre za nekaj, s čemur hočemo samo vam koristiti, in da ga takoj naročite, takoj sedajle, in pošljete tudi ceno, v kakoršni vezavi ga naročate.

Ko bo molitvenik "Marija pomagaj" izšel bo stal prvotno določene cene, namreč cenejša izdaja \$1.75, in boljša \$2.00. Res je, da vam sedaj ni dosti za kvoder, vendar pa ne gre toliko zanj, kakor gre za to, da nam pomagate in za vašo dobro voljo do nas, in za samih sebe.

Tudi vse zastopnice in zastopnike prosimo, da poagitirajo med naročniki in med katoliškimi Slovenci za molitvenik "Marija pomagaj" in nabirajo naročnino.

Tudi častite gg. slovenske župnike prosimo, da nam blagovole sporočiti, koliko ga bodo sami naročili in nam tudi oni pokazali svojo dobro voljo. Prav hvaležni jim bomo Kdor jih bo naročil vsaj 50, mu bomo dali radi primeren popust, kakor je to običajno.

Sedaj pa, ameriški Slovenci, pokažite se! Hvaležni vam bomo. Vi boste pa veseli, ker se bo zopet dobro delo za vas same izvršilo. Ker bo to zadnji slovenski molitve-

nik tiskan v Ameriki, kakor zgoraj omenjeno, dajmo se vsi zavzeti, da bo to časten spomenik za nas vse.

Vsem pa, ki nam bodo pri tem pomagali, se pa že naprej iskreno zahvaljujemo in prosimo Mariji pomagaj, da naj jim povrne s svojo priprošnjo.

Slovenski frančiškani.

ZA NAŠE AMERIŠKE BREZJE

Zadnjo svojo solzo pri odhodu iz domovine si pred dolgimi leti izjokal v slovo pred sliko Marije pomagaj na Brezjah. Tja si poromal s svojimi domačini, da si se ji priporočal za njeno varstvo na tujem, da bi ti pomagala do sreče, katero si šel iskat. In tam ste se ločili, — tam pri Mariji pomagaj.

Tako ti je pa Marija pomagaj ostala ne samo v tvojem spominu, temveč veliko več v tvojem srcu do danes. Ljubiš jo še sedaj in jo boš ljubil do smrti, ko boš z njenim sladkim imenom v srcu in na ustnicah izdihnil svojo dušo.

Ko smo si ameriški Slovenci ustanovili naše "ameriške Brezje", naš Lemont, smo imeli dva namena.

Najprej smo hoteli tu v svoji novi domovini, v lepi Ameriki, kjer bomo legli v grob, postaviti kot narod, kot skupina, **časten spomenik svojemu slovenskemu imenu.** Ameriško slovensko mladino naj še v pozne rodove spominja na njih prve pionirje slovenskega priseljenstva sem v Ameriko, naj jih spominja na njih slovensko kri in slovensko ime. In kakšen lepši spomenik bi si mogli postaviti, kakor cerkev tiste Marije pomagaj, kjer smo to svojo zadnjo solzo pri ločitvi iz domovine izjokali.

Ta spomenik Marije pomagaj naj bo tudi spomenik, ki naj splošno Ameriko spominja na veliko delo, ki ga je naš mali slovenski narod tako častno izvršil za svojo domovino. S svojimi žulji in s svojim potom čela je krepko pomagal pri zidavi blagostanja te dežele in pri splošnem napredku

države. Spomenik naj bo cerkev Marije pomagaj, ker je to spomenik naroda, ki je Marijin narod, narod, čegar Mati in Kraljica je bila v njegovi zgodovini Marija pomagaj. Tako je dobila tudi tvoja zvesta ljubezen do Marije pomagaj, kar je želela in kar je želelo tvoje srce predno neha biti in leže v ameriški grob.

Drugi namen smo pa imeli pred vsem in glavno: **čast Mariji pomagaj.** Ameriška naša mladina naj jo za svojimi očeti in materami ljubi, kakor so jo ljubili oni. Naj jo časti in se ji priporoča, da bo vsikdar ostala pod njenim varstvom in jih bo podpirala s svojo priprošnjo v vseh njih dušnih in telesnih potrebah.

Čez leta bodo prihajali v Lemont ne več Slovenci, katerih ne bo, temveč ameriški katoličani. Tudi med nje naj ponese ta cerkev čiščenje Marije pomagaj in naj jih vžiga v ljubezni do nebeške matere Marije.

Ker je pa Lemont, naše ameriške Brezje, spomenik vsem ameriškim Slovencem, in je tako last naš vseh, je pa gotovo srčna želja vseh, da je ta cerkev Marije pomagaj taka, da bo v čast Mariji pomagaj in v ponos ameriškim Slovencem. Že njena zunanost, še bolj pa njena notrajnost naj bo dostojna, vredna časti Marijini in slovenskemu imenu.

Na vse to smo mislili, ko smo se odločili, da gremo v žrtev za slikanje naše cerkve Marije pomagaj. Ko bodo naši naročniki zvečine končano.

Ves načrt kaže, da bo cerkev nekaj krasdobilni te vrstice v roke, bo delo najbrže že nega. Vsak, ki bo prišel v njo, preslikano in okrašeno, bo začutil toplino Marijine ljubezni, bo začutil, tu je dom moje ljubljene Marije pomagaj, in sicer dostojen dom, primeren njeni časti in naši ljubezni do nje.

Ko bo slikanje končano, ga bomo skušali v listu "Ave Maria" podrobneje opisati, da bodo imeli pojem o njeni lepoti tudi Slovenci, ki so predaleč in ne morejo priti osebno v Lemont.

Slikanja smo se pa lotili v trdnem zupanju, da nam bodo naši ameriški Slovenci radi in z veseljem priskočili na pomoč vsak s kakim malim darom, kolikor pač zmorejo

in jim njih ljubezen do Marije pomagaj narokuje.

Zato se s tem obračamo do vseh in jih prosimo: vsak katoliški ameriški Slovenec naj bo deležen tega dela za Marijino čast s kakim darom. Prepričani smo, da prav tako čutijo sami in jih ni treba še le prositi.

Za vsak, tudi najmanjši dar, bomo hvaležni. Marija pomagaj naj pa vsem povrne s svojo mogočno priprošnjo in s svojim materinskim varstvom.

Imena in darovi se bodo oznanili v listu "Ave Maria".

Do sedaj so žrtvovali:

J. Jakolin \$5, Mrs. C. Hočevnar \$5, T. Glatz \$1, L. Dolinšek \$1, U. Črnkovich \$2, J. Knafelc \$5, M. Bartol 50c, J. Marley 75c, A. Drolic \$1, J. Košmerl \$1, M. Otoničar \$2, L. Lokanc \$1, M. Markežič \$1, M. Mladič \$1, Mrs. Koz \$1, F. Rebol \$1, A. Nemeč \$5, Mrs. Roblek \$2, Mrs. Volk \$3, J. Muster \$1, A. Jalovec \$5, H. Prapornich \$1, Mrs. Mervar \$1, H. Weber \$1, Miss R. Kolich 50c, Miss A. Kolich \$1, J. Resman \$1, A. Križman \$2, J. Kral \$1, T. Krkoch \$1, Mr. Kobal \$1, M. Gregorich 50c, F. Pečnik \$1, M. Hochevar \$1, Mrs. R. Resman \$1, M. Hren \$2, A. Rode \$1, J. Mikolich \$1, P. Stefanich \$1, N. Možar \$1, F. Rebek \$1, Mr. Mrs. F. Gorenz \$5, Mr. F. Plankar \$1, Mrs. J. Fabian \$1, Mr. Mrs. M. Gorjanc \$5, J. Ross \$1, A. Rebek \$1, Miss E. Komel 25c, Mrs. R. Strumbly \$1, J. Lehman \$1, Mrs. K. Bostjančič \$1, članice štev. 43, Milwaukee \$2, M. Mihelčič \$1, A. Palčič \$1, Mr. Mrs. J. Jagodnik 25c, U. Simonich 25c, J. Jelenčič \$1, Mrs. M. Giacomi \$1, A. Vidra \$1, M. Černič 50c, M. Smrekar 50c, J. Pernich \$1, A. Ribnikar 50c, Mrs. A. Aister \$2, Mrs. Strupek \$1, J. Pauc \$1, Mrs. E. Snider \$1, Mr. Mrs. P. Brojan \$1, Mr. Mrs. Mlakar \$1, Mrs. A. Rogel \$1, Mr. Mrs. F. Junc \$5, Mrs. Mr. Bentz \$1, A. Bonča \$1, J. Oblak \$2, Mrs. F. Kamel \$1, Miss R. Sepetauc \$1, J. Kožian & Fam. \$1, M. Ferentchak 50c, Mrs. M. Kambič \$1, M. Dreshar \$2, Mrs. M. Skroko 25c, Mrs. P. Metesh 50c, Mrs. P. Lusino 50c, F. Zadnik \$1, A. Kren 50c, Mrs. J. Lozar \$1, C. Chariho 50c, A. Vardijan \$1, Mrs. J. Surjan \$1, Mrs. C. Scheffner \$1,

Mrs. G. Spretnjak \$2, M. Kochevar \$1, A. Kuhel \$1, J. Slogar \$1, Mrs. Klobučar \$1, J. Battistig 50c, Mrs. J. Gorzmf 50c, F. Turk \$1, C. Marolt \$2, Mrs. J. Kosmach \$1, A. Pauli \$1, J. Toplak \$5, Mrs. F. Kožel \$1, F. Janezich \$1, Mrs. T. Zupančič \$1, Mr. Mrs. V. Tome \$1, Mrs. L. Bistry \$1, J. Oražem \$1, Mrs. J. Kobal \$1, A. Bezlaj 50c, L. Bistry \$1, M. Kučia \$2, Mrs. C. Išeh 60c, K. Triller \$5, Mrs. M. Plesha \$1, A. Brankovich \$1, A. Krizanič 50c, Oklesen 25c, Mrs. Čemažar \$1, Mrs. A. Kopač 25c, Mr. Mrs. J. Zlogar \$1, Mrs. W. Brolick 50c, J. Kunstek 25c, Mr. Mrs. A. Florijan \$2, F. Marolt \$1, Mrs. J. Belež \$1, Mrs. M. Kožel \$1, J. Jukich 20c, Tome 50c, J. Veber 25c, A. Buck \$1, L. Kočijan \$1, Mrs. A. Srebath \$1, J. Sajovic 50c, M. Margetisek 20c, Fam. Markneim 25c, F. Lukauich 25c, Mrs. A. Gugorin 50c, A. Udovic \$1, M. Baznik \$1, A. Muha \$1, A. Brecilj \$1, C. Gregorčič \$1, L. Baucher \$1, M. Plajat 25c, K. Sitar \$1, A. Yaki \$1, K. Tisovec \$1, A. Kunstek \$2, J. Ambrozich \$1, J. F. Kos \$1, F. Horvath \$1, J. Potočnič 50c, A. Potočnič \$1, M. Brisar & Fam. \$1, M. Umek 25c, M. Ajster \$1, Mr. Mrs. Ulasich \$1, F. Kerkoch 50c, T. Kočine \$1, M. Kokalj \$1, Mr. Mrs. S. Lutar \$1, Mrs. D. Suter 50c, C. Buchar \$2, Mr. Mrs. J. Margetisek \$1, Mrs. M. Kopač \$1, A. Janes \$1, Mrs. L. Zupan \$1, Mrs. C. Beton \$1, M. Ambrose \$1, F. Gosak \$1, Mr. Mrs. M. Juresich \$1, J. Rešetic \$1, F. Bolf 50c, Mrs. R. Urbanc \$1, M. Fajfar \$1, Mrs. K. Sustarič \$1, Mrs. M. Klemenčič \$1, Mrs. L. Jeruč \$1, E. Bruder 50c, E. Kosem 50c, M. Račič \$1, F. Pernach \$1, A. Zidarich 25c, R. Jagodnik \$1, Mr. J. Fajfar \$1, R. Rebek 50c, P. Cattani \$1, R. Spesia 25c, H. Mazar \$1, Mrs. Darjanovič 50c, Mrs. K. Fosehrič 25c, A. Jakosh \$1, Mrs. J. Farkas \$1, Mrs. Mrasavec \$1, Mr. Mrs. G. Gregorich \$5, J. & M. Pirnat \$5, Mrs. J. Andolček \$1, M. Gregorich \$1, Mrs. Mestek \$1, Mrs. J. Strnad \$1, K. Vershaj \$1, Mrs. F. Papesh \$1, M. Klun \$1, F. šetina \$1, C. Smolich \$1, Mrs. M. štiglitz \$5, A. Ahačič \$5, A. Nosse 30c, L. Gargas 50c, Mrs. A. Grahek \$1, S. Korzak \$1, M. Pazanich \$1,

J. Kuhel 25c, C. Fischer 25c, J. Goršich \$1, F. Fabec \$1, K. Matkarič \$1, M. Pernoh \$1, M. Tomko \$1, J. Zupančič 50c, M. Karun \$1, J. Valenčič \$2, Mrs. A. Kodrič 50c, F. Brancel \$2, C. Margetisch 15c, G. Papesh \$1, Mrs. M. Krall \$1, J. Russ Sr. \$1, G. Maxroll 55c, Mrs. M. Hajdinjak \$1, J. Gosak 50c, Mrs. Simčich \$1, Mrs. F. Battari 50c, M. Cernelli 25c, M. Gorsich \$2, J. Janaž \$5, J. Tomasetig \$1, A. Zunic \$1, M. Legan 25c, Mrs. M. Klun 50c, Mrs. M. Kasterjar \$1, Mrs. J. Rogel \$1, Mrs. M. Gaspich & Frances \$1, F. Gosah 50c, Mrs. P. Gradišek \$1, M. Russ 50c, Mr. Mrs. J. Strukel \$1, M. Bostjančič \$1, J. Ovnik \$1, T. Petkovšek \$5, Mrs. J. Strijen \$2, Mrs. J. Smrekar 50c, J. Boldin \$2, Mr. Mrs. J. Pistello 500c, M. Strojen \$1, Mr. Mrs. J. Werner \$1, Mrs. A. Kosuh 50c, F. Demšak \$2, P. Čemažar 50c, J. Honbach \$1, J. Lozar 25c, A. Ferenchak \$1, A. Pelko \$1, M. Cimperman \$1, R. Cimperman \$2, K. Gerbec \$2, Druž. C. Boncha \$5, M. Pišek \$2, Mrs. J. Jerič \$1, L. Poje \$2, U. Budic \$1, Mrs. F. Zakrajšek \$2, J. P. Topal \$1, A. Berry 50c, L. Nečemer \$1, J. Sever \$2, Ferk Ramily \$5, Mrs. S. Zerdin \$1, B. Spenko \$1, J. Mlakar \$1, Mrs. M. Smarker \$1, Mrs. R. Urbančič \$1, Mrs. A. Korelc \$1, T. Verbnik \$1, J. Brence \$1, Mrs. F. Francel \$1, M. Pleše \$1, L. Mergole \$1, Sutulovut Fam. \$1, Mr. Mrs. Perko \$5, Dr. A. G. Francel \$1, A. Margorat 25c, C. Pellegrini 25c, C. Cassineri \$1, J. Rabetz Sr. \$1, M. Gramc \$1, M. Hrastar \$1, A. Verhovnik \$1, Mrs. M. Furar \$2, M. Pleše \$1, F. Wine \$1, Mrs. M. Mlakar \$1, Mr. Vuksenič 25c, J. Horzen \$1, M. Hozta \$1, M. Paravaglia 25c, F. Kerkoch \$2, Mrs. J. Benedict 50c, Mrs. P. Ručinski \$1, C. Vertavec \$1, M. Mafko \$1, C. Makreff \$1, C. Jantes 25c, Mrs. J. Jertz 10c, Mr. Mrs. C. Fischer \$1, M. Porenta \$1, M. Dzeh \$1, Mr. Mrs. Feuce \$1, P. Mauratič \$1, S. M. Broluk 25c, M. Soldo \$1, Miss M. Delak \$1, J. Janteš \$1, J. Hrovat 10c, V. Volk \$1, J. Piltaver \$1, A. J. Jakša \$1, M. Spretnjak \$1, A. Zadnik \$1, Mrs. Jalovec \$5, Mrs. Intihar \$5, M. & A. Hochevar \$10.

NEKAJ MISLI O LJUBEZNI DO DOMOVINE

Dr. Foerster je zapisal o tem nekako te-le misli: Človeku je naravno, da ljubi svoje starše. Kdor jih ne ljubi, z njim ni govoriti! Kaj bi govoril s kamenom?! Enako naravno pa nam je, da ljubim svojo domovino. Kdo bi ne ljubil zemlje, kjer se je rodil — naroda, čigar duh in bistvo je vdihaval, kakor zrak svojega rojstnega kraja — jezika, v katerem so mu njegovi dragi kot otroku razodevali najvažnejša čustva in mu govorili besede tolažbe, saj človek ni samo otrok svojih roditeljev, ampak tudi otrok svojega naroda.

Pri tej nam tako naravni ljubezni do domovine, pa je paziti, da človek ne postane krivičen drugim narodom in deželam. In ker nam pravičnost in obzirnost do njih ni naravno prirojena, zato si jo moramo vzgojiti s pametnim in treznim premišljevanjem. Kaj pa naj premislimo v tem oziru? Kakor noben človek ni sam sebi zadosti, ampak potrebuje za svoj dušni in telesni razvoj ter obstanek mnogoštevilnih neposrednih in posrednih dobrotnikov pa podpornikov, tako je tudi z deželami in narodi. Noben narod ni sam sebi zadosti, ampak potrebuje kolikortoliko tudi od drugih za svoj obstanek in napredek. — Čim bolj izobražen je kdo, tem skromnejši je; ker se zaveda, kako malo ima sam od sebe in kako veliko je število njegovih dobrotnikov. In čim večji in izobraženejši je kak narod, tem manj bi se smel napihovati in tem skromnejše naj bi govoril o svojih vrlinah in delih. Tem pametnim besedam pripomnimo, naj bi jih trezno premislili Foersterjevi rojaki Nemci. Kje je več ošabnosti, kakor pri

Nemcih! Zlasti nam Slovencem vedno očitajo, da smo bili barbari in da so nas oni vzgojili. Prašamo: kje bi bila njihova kultura, ko bi jih ne bili Slovenci ščitili proti Turku s svojimi hrbti? Lahko za pečjo, v miru modrovati, ko drugi hišo branijo.

KRIŽI...

M. Lamut

V srcu . . . v mislih . . . sami križi . . .
Mar sem starka že stoletna,
ki je spremljala za tropom trop,
ki je neštivilen gledala pokop? —

Domovina, kaj si terjala od nas!
Zgolj ljubezen!
Dali smo ti več: :

Dali smo ti srčno kri,
žrtvovali mlada ti življenja,
pot brezmejnega trpljenja
je vodila do osvobojenja

Domovina, s križi ograjena,
domovina, s križi zasajena!
In še onkraj meje vidi mi oko
naših križev sto in sto. — —

Kot septembrski bi križ
črno seme naokrog sejal —
zrasel je pri križu križ . . .

A pod križi narod naš kleči
ter za senco križa
razdvojen strmi:
Bog nas varuj zlega!

V srcu . . . v mislih . . . samo križ!
Pojdi, pojdi, duša jadna
v gozd, kjer veje senca hladna,
tam pozabiš, tam se razvedriš!

Šla sem na razgledni holm,
zrla drevje naokrog,
zamajali so se smrek vrhovi,
a na vsakem bil je — križ!

BOG PLAČAJ, DOBROTNIKI

Za list — J. Pritekel \$1, H. Stampfel \$1.50, L. Anziček 50c, N. N. \$2, Mrs. Kragelj \$1, M. Leustik \$1, N. N. \$10, J. Meglen \$1, J. Sikala \$1, N. N. \$2.50, N. N. \$1, Mrs. Bojc \$2, Rev. Judnič \$3.50, M. Petelin 50c, M. Pakiž 50c.

Za semenišče, Tabernakelj, Kruh sv. Antona, študente in drugo — J. Kukman \$1, N. N. \$10, J. Tomšič \$2.50, A. Baranič \$100, Miss Kobal \$1, E. Snider \$1, Mrs. Kitar \$10, L. Staut \$10, E. Oritch \$2, F. Marolt \$2, J. Jamnik \$1, J. Paul \$2, M. Grbec \$3, R. Kaučič \$2, M. Mulc \$2, F. Urh \$8, Mrs. Bukovac \$1, J. Gruden 50c, A. Žagar \$2.50, R. Lamšek \$5, A. Domitrovich 50c, M. Ohlin \$5, Mrs. Miketič \$3, Mrs. Pintar \$1, F. Mačerol \$1, Mr. Mrs. F. Hočevar \$25, Ladies Guild, So. Chicago \$5, F. Stegu \$1.50, A. Oratch \$4, A. Jerman \$5, Mrs. Muren \$5, F. Skubic \$1, Mrs. G. Urbas \$3, M. Petelin 50c, K. Lopič \$1, Mrs. V. Yelenc \$3, Mrs. A. Somrak \$3, A. Sturm \$3, Mrs. J. Robich \$1, Mrs. J. Velič \$1, C. Boyce \$1, A. Grdina \$20, Rev. M. Jager \$15, Mrs. Snyder \$20.

Za lučke — M. Rakša \$1, M. Stefanich 50c, R. Gorup 50c, K. Bartol \$2, M. Matekel 25c, M. Topolko-A. Smet \$1, M. Krainz \$2, R. Cimperman 50c, Mrs. Klun \$1, Mrs. Kernz 50c, M. Otoničar \$2, M. Giosomi 50c, B. Colombo 30c, A. Pellegrini 50c, L. Ga-

ravilija 50c, R. Specija 50c, L. Kremesec 50c, Mrs. Kastigar \$1, Mrs. Lach \$1, J. Čelesnik \$1, L. Cimperman \$1, F. Rebol \$5, M. Kuhel \$1, E. & A. Skebe \$6, M. Struna 50c, M. Hrovat \$1, Mrs. Cassinery 50c, S. Cassoni 50c, A. Morzeita 50c, A. Nemec \$2, Mrs. Novak \$1, M. Kuhel \$1, M. Meljač \$1, Mrs. Strubelj \$1, M. Jakše \$1, Mrs. Root \$1, Mrs. Kodrič \$2, A. Kodrič 50c, Mrs. Orehek \$1, F. Zakrajšek \$1, Mrs. Klobučar \$3, A. Bashel \$1, A. Vrhovnik \$1, V. Pogačnik \$1, J. Perhaj \$1, A. Gole \$1, J. Mihelich 50c, J. Jereb \$1, U. Lakz \$5, M. Mulc \$2, T. Jerič \$2.50, J. Udovich \$1, F. Jereb \$1, M. Golobich \$1, R. Vidmar \$1, R. šepetavc \$1, M. Bavhan 25c, M. Prhne 25c, Mrs. Bastasič 50c, Mrs. Horzen \$1, T. Drčar 50c, M. švab 50c, Mrs. Hren \$1.50, M. Vrdegel \$1, M. Schnellar \$1, J. Hočevar \$1, A. Traven 50c, F. Wačak \$1, M. Oblak \$1, G. Raly \$1, F. Pajk \$1, M. Stark 50c, F. Roitz \$1, M. Božič 50c, A. Stazinski 50c, M. Krasovec 50c, Mrs. Vihtelič \$3, Mrs. Perušek \$2, Mrs. Anžur \$1, Mrs. Jarc \$1, F. Pogačnik \$2, M. M. Alduk \$1, L. Jerin 50c, L. Vončina \$1, I. Chacata \$1, M. Stančar \$1.50, F. Stegu \$1, J. Erlach \$1, M. Retel 50c, Mrs. Mramor \$2, F. Suhadolnik \$1, M. Fritzel \$1, A. Starasinich 50c, Mrs. Marosh 50c, M. Rosenberger 50c, Mrs. Muren \$1, Mrs. A. Možina \$1, J. Korian \$4, Mrs. G. Urbas \$2, M. Petelin \$1, O. Hasun \$5, K. Lopič \$1, J. Shvitz \$1, Mrs. F. Smerke \$1, Mrs. J. Husich \$1, A. Koz-

jek \$1, Mrs. J. Krainz \$1, Mrs. J. Pucel \$1, M. Vihtelič \$3, Mrs. J. Velič \$1, Mrs. A. Gornik 50c, J. Pornath \$10, Mrs. Intihar \$2, Mrs. C. Hočevar \$2, M. Godec \$1.

Za Apostolat — A. M. Koren \$10, L. Mihelich \$10, J. Mihelich \$10, A. Tomšič \$10, Mrs. Knes \$10, L. Poje \$20, A. Koren \$10, A. Jalovec \$10, L. Dolinšek \$2, M. Rangus \$10, A. Marolt \$10, W. Marolt \$10, M. Kurent \$10, U. Debevec \$10, J. Pozes \$10, Mrs. Skolaris \$10, M. Oglin \$10, R. Onikman \$10, A. Baloga \$10, A. Gorše \$10, H. Moren \$10, A. Filak \$20, F. Sterling \$10, F. Juričič \$60.

Za Baragovo Zvezo — St. Mary Magdalene Society K. S. K. J. No. 162 \$5, N. N. \$5, Mrs. Mlakar \$1, M. Prhne \$1, F. Mačerol \$1, Mrs. Bojc \$1, M. Lebar \$1, B. Ancel \$1, Mrs. Russ \$1.

Za Misijone — M. Mulc \$2, A. Domitrovich \$2.

Za Molitveno Fronto — F. Stegu \$2.

Za sv. maše — J. Brodnick \$10, J. Hočevar \$1, J. Kukman \$4, M. Hočevar \$2, A. Hočevar \$2, B. Krall \$1, A. Fink \$1, R. Gorup \$7, M. Tometz \$6, Mrs. Ivančič \$25, F. Ulcher \$1, M. Matekel \$1, J. Luxar \$6, A. Alduk \$2, A. Deklava \$3, M. Smrekar \$2, J. Potokar \$1, J. Hočevar \$1, R. Mance \$1, J. Pritekel \$2, C. Oberman \$2, Mr. Poljak \$3, Mrs. Metka \$1, M. Krainz \$1, M. Gregorc \$10, M. Fattore \$3, M. Pirnat \$2, F. Zakrajšek \$1, Mrs. Klun \$1, L. Jurič \$3, Miss Kobal \$1, Mrs. Kernz \$1, Mrs. Kožel \$2, Mrs. Veber \$3, A. Jakus \$3, M. Klemenčič \$3, A.

Komater \$2, M. Petan \$1, J. Govednik \$1, Mrs. Schuster \$3, A. Pelko \$5, M. Ajster \$2, A. Drole \$2, R. Hrvatini \$1, A. Simonič \$2, J. Golob \$3, Mrs. Krall \$1, M. Stiglitz \$3, M. Otoničar \$2, E. Snider \$4, L. Lokanc \$3, M. Rebek \$4, C. Fischer \$4, M. Umek \$1, Druž. Jakič \$30, A. Sablič \$3, Mrs. Jerin \$3, A. Bok \$5, Mrs. Furar \$5, R. Urbanc \$3, Mrs. Kastigar \$4, A. Tompič \$2, M. Markežič \$1, J. Baznik \$2, Mrs. Mlakar \$4, Mrs. Lach \$2, Mrs. Kastigar \$4, Mrs. Koz \$1, Mrs. Govednik \$1, A. Surjan \$2, A. Križman \$5, Mrs. Vidmar \$1, Mr. J. Oblak \$26, L. Cimperman \$1, F. Rebol \$2, A. Zupančič \$5, E. & A. Skebe \$4, Marentič druž \$4, E. Pazdertz \$1, B. Ivec \$1, Mrs. Bostjančič \$1, Mrs. Pirc \$5, J. Romich \$1, K. Veršhaj \$2, Mrs. Gosič \$1, Mrs. Klun \$5, L. Staut \$1, Mrs. Herrich \$2, J. Muhič \$1, Mrs. Volk \$2, M. Hrovat \$2, F. Hartl \$3, Ant. Nemeč \$10, Mrs. Novak \$2, A. Zupančič \$5, M. Meljač \$3, M. Merkun \$3, R. Resman \$2, M. Kuhel \$1, A. Dragolich \$5, Mrs. Štrubelj \$1, F. & L. Oražem \$1, A. Mestig \$1, R. Bruno-K. Turk \$1, Mrs. Zadnik \$2, Mrs. Tomišek \$5, L. Pistello \$4, J. Kobal \$1, F. Fabič \$8, Mrs. Verdnic \$2, F. Papesh \$4, Mrs. Liković \$3, J. Kerzich \$2, A. Plut \$1, M. Jakše \$2, M. Jakše \$2, Mrs. Franko \$1, Mrs. Kodrič \$1, M. Podgornik \$5, V. Volk \$2, Mrs. Rode \$1, M. Hren \$5, Mrs. Valenčič \$5, A. Koren \$12, F. Brancel \$2, Mrs. Valenčič \$3, F. Birk \$2, U. Bodič \$2, J. Videc \$70, J. Lehman \$2, M. Kastelc \$1, Mrs. Stermak

\$2, F. Zakrajšek \$14, M. Vidmar \$1, Mrs. Ajster \$4, H. Prapornich \$5, F. Bolf \$5, B. škof \$3, Mrs. Plankar \$1, M. Krall \$2, J. Gaspič \$1, A. Kren \$2, J. Gregorič \$1, M. Smrekar \$3, F. Pirnat \$1, A. Nose \$1, Mrs. Mervar \$1, Mrs. Tegel \$1, M. Lavrenčič \$5, F. Kernc \$1, A. Rogel \$3, M. Cimperman \$1, K. Gerbič \$5, Mrs. Kavčič \$1, Mrs. Boudi \$1, F. Pornath \$1, J. Pornath \$1, A. Bashel \$1, F. Marolt \$3, C. Malenšek \$2, M. Kure \$1, M. Florijan \$4, A. Beranich \$2, F. Janezich \$3, A. Tomažič \$5, R. Herbst \$5, Mrs. Verhovnich \$8, J. Brodnik \$2, C. Tomazič \$4, Druž. Marija Pom., West Allis \$10, M. Hrestar \$5, M. Kopač \$5, M. Brunswich \$1, A. Vrhovnick \$1, Mrs. Hosta \$4, Mrs. Petkovšek \$2, F. Centa \$6, V. Pogačnik \$4, J. Paul \$2, M. Grbec \$3, F. Starman \$7.50, A. Gole \$4, J. Mihelich \$7, M. Hrvat \$2, A. Boldan \$5, M. Filak \$2, U. Debevec \$5, R. Kaučič \$3, F. Turk \$2, M. Mulc \$5, M. Prasninar \$2, J. Hočevar \$8, T. Jerič \$2.50, J. Udovich \$1, F. Jakolin \$5, Mrs. Markovich \$2, M. Stefanich \$3, H. Niznik \$4, A. Mlaker \$1, J. Trusnik \$1, Mrs. Rupnik \$3, J. Bokar \$2, F. Zbasnik \$1, R. Vidmar \$1, V. Bruner \$2, Mrs. Pleše \$1, J. Jančar \$4, M. Straus \$1, J. Shibi \$2, J. Bajt \$8, L. Jalovec \$2, M. Lukavc \$1, M. Prhne \$1, Mrs. Besal \$2, Mrs. Kosman \$1, Mrs. Horzen \$2, Mrs. Harr \$1, U. Črnkovič \$1, H. Stampfel \$1, L. Anžiček \$2, F. Urh \$2, A. Palcher \$1, T. Drčar \$2, A. Stimetz \$5, A. Bratkovich \$1, P. Majerle \$2, M. Swab \$2, K. Modrcin \$3, B.

Malnar \$1, F. Mikulič \$1, M. Strell \$3, N. N. \$10, Mrs. Hren \$10, F. Ušnik \$2, Mrs. Kravčar \$3, T. Toloni \$2, Mr. Jeras \$2, Mrs. Lekan \$2, J. Hočevar \$3, B. Juratovec \$3, A. Traven \$1, M. Deram \$1, J. Perušek \$1, F. Wačak \$2, M. Oblak \$1, G. Raly \$1, J. Šimec \$5, F. Urbančič \$2, J. Rutar \$8, F. Pajk \$1, R. Lamšek \$5, R. Zallar \$2, J. Kirn \$5, J. Varšek \$2, Mrs. Nasenbenny \$1, Mr. Kočevar \$5, Mrs. Grum \$3, J. Hiti \$2, Rev. Slapšak \$11, F. Balkovec \$2, J. Pucel \$1.25, Mrs. Skolaris \$1, F. Gaber \$8, M. Ohlin \$5, M. Težak \$1, J. Kastelic \$3.50, N. N. \$10, J. Ogolin \$1.50, M. Stark \$2, Mrs. Mihelič \$3, M. Klobuchar \$4, M. Mramor \$1.50, M. Levstik \$2, M. Russ \$2, F. Roitz \$1, M. Kozjan \$2, M. Božič \$1, T. Glatz \$1, Mrs. Perušek \$5, P. Spehar \$2, Mrs. Plautz \$1, M. Kurent \$5, S. Koler \$1, M. Zerovnik

Umri so sledeči naročniki:

Frances Bruss, Cleveland, O.
Martin Svete, Cleveland, O.
Catherine Videtich, Lockport, Ill.

Angela Kochevar, Keewatin, Minn.

Joseph Maren Sr., Gilbert, Minn.

Ivan Režek, Price, Utah.

Se zahvaljujem Presv. Srcu Jezusu in Mariji za uslišano prošnjo. — Mrs. M. Levstik.

Zahvaljujem se Presv. Srcu Jezusu, Materi božji, sv. Jožefu in škofu Baragi. — Mrs. Bojc.

Se zahvaljujem škofu Baragi. — M. Ohlin.

Zahvaljujem se Mariji Pomagaj. — Mrs. Muren.